

TEMAT SZKOLENIA

Postępowanie egzekucyjne po nowelizacji

Interpretacja wybranych zagadnień Kodeksu postępowania cywilnego, Ustawy o komornikach sądowych oraz Ustawy o kosztach komorniczych, aktualnego orzecznictwa sądowego obowiązujących po 1 stycznia 2018r., praktycznych dla pracy pełnomocnika procesowego stron postępowania egzekucyjnego

Akty prawne:

1. Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 133, poz. 882) ze zmianami:
  - z dnia 7 września 2006 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1191)
  - z dnia 15 września 2011 r. (Dz.U. Nr 231, poz. 1376)
  - z dnia 15 maja 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 790)
  - z dnia 6 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1138)
  - z dnia 9 czerwca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1277)
  - z dnia 14 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1309)
2. Ustawa o komornikach sądowych z dnia 22 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 771)
3. Ustawa o kosztach komorniczych z dnia 28 lutego 2018r. (Dz.U. 2018, poz. 770)
4. Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296) z zmianami: tj.
  - z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 101)
  - z dnia 31 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822)
  - z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 155)
  - z dnia 14 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360)
5. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1385).
6. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu przeprowadzenia licytacji elektronicznej ruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym z dnia 7 września 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1431)
7. Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o wszczęcie egzekucji kierowanego do komornika - obecnie na etapie opiniowania.
8. Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza skargi na czynności komornika - obecnie na etapie opiniowania
9. Projekt Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zapisu obrazu i dźwięku w przebiegu czynności komornika - obecnie na etapie opiniowania
10. Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych z dnia 21 kwietnia 2004 r. (Dz.Urz.U.E.L Nr 143, str. 15)
11. Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty z dnia 12 grudnia 2006 r. (Dz.Urz.U.E.L Nr 399, str. 1)

PROGRAM WYKŁADU

I. Wszczęcie egzekucji:

1. wniosek egzekucyjny
2. formularz wniosku o wszczęcie egzekucji
3. pełnomocnictwo
4. prawo wyboru komornika:
  - a. ustalenie właściwości komorniczej,
  - b. prawo wyboru komornika poza rewirem,
5. świadczenie (odsetki, świadczenie w walucie obcej),
6. tytuł wykonawczy:
  - a. tytuły egzekucyjne, którym nadawana jest klauzula wykonalności,
  - b. tytuły egzekucyjne, którym nie nadaje się klauzuli wykonalności,
  - c. ugoda zawarta przez mediatora,
  - d. klauzula wykonalności a rygor natychmiastowej wykonalności,
  - e. tytuł wykonawczy wobec dłużnika pozostającego w związku małżeńskim,
  - f. tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wspólnikom spółki cywilnej,
  - g. tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wspólnikom spółek osobowych,
  - h. europejski tytuł egzekucyjny (ETE) - charakter, wydanie oraz wykonanie
  - i. europejski nakaz zapłaty

II. Wnioski i oświadczenia

III. Składanie wyjaśnień

- informowanie wierzyciela

IV. Wykaz majątku oraz zlecenie poszukiwania majątku dłużnika

V. Postępowanie sądowe służące wyjawieniu majątku przez dłużnika

- ❖ sposoby uzyskania informacji o majątku dłużnika:
  - uwagi wstępne,
  - wyjaśnienia dłużnika,
  - wyjawienie majątku
- ❖ charakter postępowania w wyjawienie majątku,
- ❖ przesłanki uzasadniające wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku,
- ❖ etap, w jakim możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o wyjawienie:
  - uwagi wstępne,
  - złożenie wniosku o wyjawienie majątku po przeprowadzeniu bezskutecznej egzekucji
  - złożenie wniosku o wyjawienie majątku w trakcie postępowania egzekucyjnego,
  - złożenie wniosku o wyjawienie majątku przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego
- ❖ przyrzeczenie składane przez dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym

VI. Skarga na czynności komornika:

- ❖ uwagi wstępne,
- ❖ organ właściwy do rozpoznania skargi na czynności komornika,
- ❖ przesłanki dopuszczalności skargi,
- ❖ podmioty uprawnione do wniesienia skargi,
- ❖ termin na wniesienie skargi,
- ❖ wymogi formalne skargi,
- ❖ tryb rozpoznawania skargi,
- ❖ rozstrzygnięcia sądu,
- ❖ formularz skargi na czynności komornika

VII. Utrwalanie przebiegu czynności

VIII. Licytacja elektroniczna

IX. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz. U. Z 2017r., poz. 1385)

X. Oplaty zgodnie z treścią ustawy o kosztach komorniczych

I. WSZCZĘCIE EGZEKUCJI

Art. 796 kpc [Wszczęcie]

§ 1. Wniosek o wszczęcie egzekucji składa się stosownie do właściwości sądowi lub komornikowi.

§ 2. W sprawach, które mogą być wszczęte z urzędu, egzekucja może być wszczęta z urzędu na żądanie sądu pierwszej instancji, który sprawę rozpoznawał, skierowane do właściwego sądu lub komornika.

§ 3. Egzekucja może być również wszczęta na żądanie uprawnionego organu.

wchodzi od 2019-01-01

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza wniosku o wszczęcie egzekucji, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia pisma i skutków niedostosowania go do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.

do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia.....

WZÓR

**UWAGA! PRZED WYPEŁNIENIEM NALEŻY DOKŁADNIE ZAPOZNAĆ SIĘ Z
POUCZENIAMI**

WNIOSEK O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI		Data wpływu (wypełnia komornik)
Pouczenie 1. Formularz należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek. 2. Każdą rubrykę niezacieniowaną należy wypełnić albo skreślić. Jeśli po wpisaniu treści w rubryce pozostało wolne miejsce, należy je skreślić w sposób uniemożliwiający dopisywanie. 3. Do wniosku egzekucyjnego należy dołączyć załączniki 4. W przypadku gdy treść nie mieści się w odpowiednich rubrykach, ciąg dalszy zamieszcza się na kolejnych, ponumerowanych kartach formatu A4, ze wskazaniem uzupełnianej rubryki. Pod dodaną do formularza treścią należy złożyć podpis. 5. Jeżeli w rubryce występuje tekst oznaczony znakiem *, to należy niepotrzebne skreślić.		
1. Komornik sądowy, do którego jest składany wniosek o wszczęcie egzekucji		
1.1. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik	1.2. Numer porządkowy i adres kancelarii komorniczej	
2. Wierzyciel		
2.1. Imię i nazwisko lub nazwa		
2.2. Miejsce zamieszkania lub siedziby wierzyciela i adres (można dodatkowo podać numer telefonu lub adres poczty elektronicznej).		
2.3. Numer PESEL lub NIP wierzyciela będącego osobą fizyczną, a jeżeli wierzyciel nie jest osobą fizyczną należy wskazać jego numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w razie jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP, o ile wierzyciel jest obowiązany do jego posiadania.		
2.4. Adres wierzyciela do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany w rubryce 2.1.2. Jeżeli wierzyciel jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, należy wskazać adres do korespondencji wpisany do tej ewidencji.		

2.5. Numer rachunku bankowego wierzyciela, na który należy przekazać wyegzekwowane kwoty (można podać dodatkowe dane potrzebne do przelewu):	
3. Przedstawiciel ustawowy wierzyciela. Pełnomocnik wierzyciela (należy wypełnić gdy wniosek składa przedstawiciel ustawowy lub pełnomocnik wierzyciela)	
3.1. Imię i nazwisko lub nazwa firmy	3.2. Adres do doręczeń
4. Dłużnik	
4.1. Imię i nazwisko lub nazwa	
4.2. Miejsce zamieszkania lub siedziby dłużnika i adres. Jeżeli dłużnik jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, należy też podać adres do korespondencji wpisany w tej ewidencji. Można też podać numer PESEL lub NIP dłużnika będącego osobą fizyczną, a jeżeli dłużnik nie jest osobą fizyczną - numer dłużnika w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w razie jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP, o ile numery te są znane wierzycielowi.	
5. Dochodzona wierzytelność	
5.1. Tytuł wykonawczy	
5.1.1. Oznaczenie tytułu egzekucyjnego. Należy wskazać rodzaj tytułu (np. wyrok, postanowienie, nakaz zapłaty), organ, który wystawił tytuł, datę jego wydania lub sporządzenia oraz sygnaturę lub numer.	5.1.2. Informacje dotyczące klauzuli wykonalności. Należy wskazać sąd, który nadał klauzulę wykonalności, datę postanowienia oraz sygnaturę akt sprawy, jeżeli jest inna niż sygnatura tytułu egzekucyjnego.
5.2. Wnoszę o wyegzekwowanie następujących należności pieniężnych:	
5.2.1. Należność główna:	
5.2.2. Odsetki: rodzaj odsetek (ustawowe, ustawowe za opóźnienie, umowne*): kwota, od której mają być naliczane odsetki: za okres od dnia .....do dnia.....	
5.2.3. Koszty postępowania sądowego:	

5.2.4. Koszty postępowania klauzulowego:
5.2.5. Pozostałe należności (wskazać rodzaj i wysokość):
5.3. Wnoszę o wyegzekwowanie następujących świadczeń niepieniężnych (należy wypełnić tylko w przypadku dochodzenia tego rodzaju świadczenia)
5.3.1. Opis świadczenia. W przypadku egzekucji świadczeń niepieniężnych należy podać jakie świadczenie lub świadczenia mają zostać wyegzekwowane zgodnie z treścią tytułu wykonawczego (np. wydanie rzeczy, opróżnienie lokalu).
6. Składniki majątkowe dłużnika, z których prowadzona ma być egzekucja świadczeń pieniężnych. Wypełnić w razie dochodzenia należności pieniężnych. Wskazanie składników majątkowych dłużnika nie jest obowiązkowe. W razie ich niewskazania, komornik jest obowiązany ustalić składniki majątkowe dłużnika. Wszczęcie egzekucji z nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, użytkowania wieczystego albo ułamkowej części nieruchomości jest jednak dopuszczalne tylko wtedy, gdy wierzyciel zgłosi wniosek o wszczęcie egzekucji z takiego składnika majątkowego. Wierzyciel może też żądać przeprowadzenia egzekucji wyłącznie ze składników majątkowych wymienionych we wniosku.
6.1. Nieruchomość dłużnika (należy opisać nieruchomość, z której ma być prowadzona egzekucja, podać jej położenie i adres; można wskazać numer księgi wieczystej oraz sąd prowadzący księgę wieczystą; należy też wskazać, czy dochodzona wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką ustanowioną na opisanej nieruchomości):
6.2. Inne składniki majątkowe dłużnika, z których ma być prowadzona egzekucja (można oznaczyć rodzajowo składniki majątkowe dłużnika, z których ma być prowadzona egzekucja, np. z rachunku bankowego, z wynagrodzenia za pracę; w miarę możliwości należy podać dane umożliwiające identyfikację wskazanych składników majątkowych, np. w razie wskazania ruchomości dłużnika można je wymienić i wskazać miejsce, w którym się znajdują, w razie wynagrodzenia za pracę podać dane pracodawcy, a w przypadku egzekucji z rachunku bankowego – podać nazwę banku, w którym jest prowadzony rachunek dłużnika):

6.3. Żądam przeprowadzenia egzekucji wyłącznie z wymienionych wyżej składników majątkowych: tak / nie*	
7. Załączniki (należy wymienić wszystkie dokumenty dołączone do wniosku)	
1) tytuł wykonawczy,	
2) pełnomocnictwo (o ile został ustanowiony pełnomocnik) wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej,*	
3) dokument lub dokumenty wykazujące umocowanie do działania w imieniu wierzyciela niebędącego osobą fizyczną,*	
4) oświadczenie o wyborze komornika,*	
5) inne: (podać jakie):.....	
6)	
7)	
8. Imię i nazwisko (czytelne) osoby lub osób składających wniosek oraz podpis	9. Miejscowość i data

POUCZENIE

1. Formularze są dostępne w kancelariach komorniczych, budynkach sądów rejonowych i okręgowych oraz w Internecie pod adresami www.ms.gov.pl, www.komornik.pl oraz na stronach internetowych sądów rejonowych, sądów okręgowych i kancelarii komorniczych.
2. Wniosek nie musi być złożony na urzędowym formularzu.
3. Wniosek należy złożyć w kancelarii właściwego komornika albo przesłać za pośrednictwem operatora pocztowego (poczta) do kancelarii tego komornika.
4. Niezachowanie warunków formalnych pisma, które uniemożliwia nadanie mu dalszego biegu, powoduje wezwanie do uzupełnienia braków pisma.
5. Wniosek składa się do komornika sądowego, który ma prowadzić egzekucję. Właściwość komornika wynika z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.
6. Wierzyciel ma prawo wyboru komornika na obszarze właściwości sądu apelacyjnego. W takim przypadku do wniosku należy dołączyć pisemne oświadczenie o wyborze komornika.
7. Wybór komornika jest wyłączony w sprawach o egzekucję z nieruchomości, wydanie nieruchomości, wprowadzenie w posiadanie nieruchomości, opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy oraz w sprawach, w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio (np. w razie egzekucji z użytkownika wieczystego albo spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego). Do prowadzenia egzekucji w takich sprawach wyłącznie właściwy jest komornik działający przy sądzie rejonowym, w którego okręgu jest położona nieruchomość.

Art. 797 kpc [Treść wniosku]

§ 1. We wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania dołącza się tytuł wykonawczy.

§ 2. Wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4 KPC (elektroniczne tytuły), może być złożony do komornika także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Jeżeli podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4 KPC, do wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądania przeprowadzenia egzekucji z urzędu dołącza się dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, umożliwiający organowi egzekucyjnemu weryfikację istnienia i treści tego tytułu, a w przypadku złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wskazuje się tytuł wykonawczy.

§ 4. Wszczynając egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4 KPC, komornik jest zobowiązany do zweryfikowania treści przedstawionego mu dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego oraz zaznaczenia w tym systemie faktu prowadzenia egzekucji na podstawie tego tytułu.

§ 5. Ilekroć w ustawie jest mowa o przedstawieniu (okazaniu, dołączeniu, doręczeniu albo złożeniu) tytułu wykonawczego, a tytułem tym jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4KPC, należy przedstawić zweryfikowany przez komornika dokument, o którym mowa w § 3. Jeżeli tytuł wykonawczy ma być złożony w postępowaniu prowadzonym przez sąd lub komornika wystarcza złożenie dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 89 kpc [Forma]

§ 1. Pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Złożenie dokumentu wykazującego umocowanie lub jego uwierzytelnionego odpisu nie jest wymagane, jeżeli stwierdzenie przez sąd umocowania jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną.

§ 1¹. Przepisu § 1 nie stosuje się do czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w przypadku gdy przepis szczególny przewiduje, że czynności można dokonać wyłącznie za pośrednictwem tego systemu. W takim przypadku pełnomocnik powołuje się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87KPC.

§ 2. W toku sprawy pełnomocnictwo może być udzielone ustnie na posiedzeniu sądu przez oświadczenie złożone przez stronę i wciągnięte do protokołu.

§ 3.(uchylony)

Art. 759¹ kpc [Prawo wyboru komornika]

Przepisy niniejszego Kodeksu dotyczące właściwości miejscowej komorników nie uchybiają prawu wyboru komornika określonego w odrębnych przepisach

Art. 8 ustawy o komornikach sądowych [Wykaz komorników, rewiry komornicze]

1. Komornik działa na obszarze swojego rewiru, z uwzględnieniem art. 10 ustawy o komornikach sądowych

2. Rewirem jest obszar właściwości sądu rejonowego, przy którym działa komornik.
3. W rewirze może działać więcej niż jeden komornik.
4. Komornicy, których siedziby kancelarii są położone w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy prawa komornikami przy tym sądzie.
5. Jeżeli w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego nie ma siedziby kancelarii, do czasu powołania komornika w tym rewirze, czynności egzekucyjne wykonują komornicy dotychczas właściwi.
6. W przypadku zniesienia sądu rejonowego komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością objął obszar właściwości zniesionego sądu.
7. Minister Sprawiedliwości na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników, w którym wskazuje rewiry położone w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz numery porządkowe, siedziby i adresy ich kancelarii.
8. Prezes sądu rejonowego na stronie internetowej sądu prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników działających przy tym sądzie, w którym wskazuje imiona i nazwiska komorników oraz numery porządkowe, siedziby i adresy ich kancelarii. Wykaz podaje się również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.
9. W przypadku gdy w danym półroczu zaistnieją przesłanki odmowy przyjmowania przez komornika spraw z wyboru, na stronie internetowej sądu niezwłocznie zamieszcza się stosowną wzmiankę o tym fakcie. O zaistnieniu tych przesłanek komornik niezwłocznie powiadamia, w formie pisemnej, prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 9 [Egzekwowanie wytycznych sądów wobec komorników]

1. Komornik nie może odmówić przyjęcia wniosku o:

- 1) wszczęcie egzekucji,
- 2) wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia,
- 3) wykonanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym,
- 4) wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku,
- 5) sporządzenie spisu inwentarza

- do przeprowadzenia których jest właściwy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

2. Komornik nie może odmówić wykonania czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych, jeżeli zostały one zlecone przez sąd lub prokuratora.

Art. 10 ustawy o komornikach sądowych [Prawo wyboru komornika przez wierzyciela]

1. W sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych, wierzyciel ma prawo wyboru komornika na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, na którym znajduje się siedziba kancelarii komornika właściwego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem spraw:

- 1) o egzekucję z nieruchomości,
- 2) o wydanie nieruchomości,
- 3) o wprowadzenie w posiadanie nieruchomości,
- 4) o opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy,
- 5) w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku wyboru komornik działa poza obszarem swojego rewiru.

3. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji pisemne oświadczenie, że korzysta z prawa wyboru komornika.

4. Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, jeżeli spełniony został przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza 6 miesięcy, chyba że łączna liczba wszystkich spraw, jakie wpłynęły do kancelarii w roku poprzednim, nie przekroczyła 1000,
- 2) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 2500, a skuteczność w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji w roku poprzednim nie przekroczyła 35%,
- 3) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 5000.

5. Zaległość, o której mowa w ust. 4 pkt 1, oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezłatwionych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu. Skuteczność, o której mowa w ust. 4 pkt 2, oblicza się, ustalając procentowy stosunek liczby spraw złatwionych przez całkowite wyegzekwowanie dochodzonego świadczenia w roku poprzednim do liczby spraw, które wpłynęły w roku poprzednim.

6. W liczbie spraw, o których mowa w ust. 4 i 5, uwzględnia się sprawy, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych, z wyłączeniem spraw:

- 1) o egzekucję świadczeń powtarzających się,
- 2) w których komornik odmówił wszczęcia egzekucji na podstawie ust. 4 i 8,
- 3) w których nastąpił zwrot wniosku.

7. W stosunku do komornika, który rozpoczął działalność, zaległość i skuteczność, o których mowa w ust. 4, oblicza się po upływie roku następującego po roku, w którym złożył ślubowanie. W pierwszych dwóch latach kalendarzowych działalności komornik nie może przyjąć więcej niż 2500 spraw z wyboru wierzyciela w każdym roku.

8. Komornik wybrany przez wierzyciela może odmówić danemu wierzycielowi przyjęcia sprawy, jeżeli liczba wniosków egzekucyjnych, jakie wpłynęły do kancelarii w danym roku od tego wierzyciela, przekroczyła 100.

9. Na wniosek wierzyciela komornik przekazuje sprawę egzekucyjną wskazanemu przez wierzyciela komornikowi właściwemu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego. Do wniosku wierzyciela dołącza się pisemną zgodę wskazanego komornika na przyjęcie sprawy.

10. Jeżeli po wszczęciu postępowania komornik stwierdzi, że w momencie złożenia wniosku przez wierzyciela dłużnik zamieszkiwał poza jego rewirem, a zachodziły przesłanki do odmowy wszczęcia postępowania, o których mowa w ust. 4, komornik wyda postanowienie o przekazaniu sprawy komornikowi właściwości ogólnej dłużnika. W przypadku gdy w rewirze właściwości ogólnej dłużnika działa kilku komorników, przed wydaniem postanowienia komornik wezwie wierzyciela do wskazania w terminie 7 dni komornika właściwego, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w określonym terminie nie wskaże komornika właściwego, komornik przekaze sprawę komornikowi właściwemu wybranemu według własnego uznania.

11. Przepisu art. 775¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

12. W przypadku odmowy wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, komornik wydaje postanowienie. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi wraz z tytułem wykonawczym i wnioskiem egzekucyjnym. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 8, skarga na postanowienie nie przysługuje.

Art. 763³ [Zakres właściwości] wchodzi od 2019-01-01

§ 1. Komornik właściwy do prowadzenia egzekucji, zgodnie z przepisami niniejszego kodeksu, w chwili wszczęcia postępowania pozostaje właściwy do czasu jego zakończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.

§ 2. Jeżeli w toku egzekucji świadczeń alimentacyjnych dłużnik zmienił miejsce zamieszkania, przeprowadzając się na obszar właściwości innego sądu apelacyjnego, a dalsze prowadzenie egzekucji wiązałoby się z nadmiernymi kosztami, komornik może przekazać sprawę do komornika właściwości ogólnej dłużnika. Jeżeli w rewirze, do którego sprawa zostaje przekazana, działa więcej niż jeden komornik, komornik doręczając odpis postanowienia jednocześnie wzywa wierzyciela, aby w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania wskazał komornika, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w powyższym terminie nie dokona wyboru komornika lub wskaże komornika, który nie jest właściwy, komornik przekazuje sprawę według własnego wyboru. Na wybór komornika z właściwego rewiru dłużnikowi skarga nie przysługuje.

Art. 7 ustawy o kosztach komorniczych [Zasady uiszczania przez wierzyciela zaliczek na koszty]

1. Jeżeli czynność komornika powoduje wydatki, komornik uzależnia dokonanie tej czynności od uiszczenia zaliczki przez stronę, która wnosi o dokonanie czynności.

2. Zaliczkę na koszty doręczenia korespondencji uiszcza wierzyciel lub wnioskodawca i nie może ona jednorazowo przekroczyć 60 złotych, chyba że planowane wydatki znacznie przekroczą tę kwotę.

3. W wezwaniu do uiszczenia zaliczki komornik wskazuje stronę obowiązującą do uiszczenia zaliczki, wysokość zaliczki, termin jej uiszczenia, czynność powodującą wydatki, które mają być pokryte z zaliczki, oraz poucza stronę wezwaną o skutkach niewykonania wezwania.

4. Termin uiszczenia zaliczki nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli wniosek złożyła strona mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, termin ten nie może być krótszy niż miesiąc.

5. Jeżeli zaliczka nie wystarcza na pokrycie wydatków, wydatki ponosi tymczasowo komornik. W takim przypadku komornik może wydać postanowienie o pobraniu brakującej zaliczki od strony, która żądała dokonania czynności powodującej wydatki, albo ściągnąć od dłużnika kwotę odpowiadającą wysokości wydatków, które nie zostały pokryte z zaliczki. Ściągnięcie tej kwoty od dłużnika nie wymaga wydania postanowienia.

6. Jeżeli egzekucja okaże się w całości lub części bezskuteczna, komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela kwoty odpowiadającej wysokości wydatków, które nie zostały pokryte z uiszczonych przez niego zaliczek ani wyegzekwowanej części świadczenia i co do których nie wydano postanowienia o pobraniu brakującej zaliczki.

Art. 8 ustawy o kosztach komorniczych [Diety za wykonywanie czynności poza rewirem komorniczym]

Jeżeli komornik wybrany przez wierzyciela podejmuje czynności poza rewirem komorniczym, wydatki w postaci diet przysługujących komornikowi oraz osobom zatrudnionym w kancelarii komorniczej i uczestniczącym w tych czynnościach, kosztów przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz kosztów transportu specjalistycznego obciążają wierzyciela, nawet w razie przysługującego mu zwolnienia od kosztów komorniczych. Wydatków tych nie wlicza się do kosztów obciążających dłużnika. Wierzyciel może też wyrazić zgodę na obciążenie go innymi wydatkami.

Art. 9 ustawy o kosztach komorniczych [Przeznaczenie zaliczki na pokrycie wydatków]

1. Czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, podejmuje się nie później niż w terminie 7 dni od dnia uiszczenia zaliczki.

2. Uiszczoną zaliczkę przeznacza się wyłącznie na pokrycie wydatków, na poczet których została uiszczona. Przeznaczenie zaliczki na pokrycie innych wydatków może nastąpić wyłącznie za zgodą strony, która ją uiściła.

Art. 798¹ kpc [Świadczenie pieniężne w walucie obcej]

§ 1. Jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne w walucie obcej, organ egzekucyjny przelicza zasądzoną kwotę na walutę polską według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu nie sporządzono - na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli z tytułu wykonawczego wynika, że świadczenie pieniężne podlega spełnieniu wyłącznie w walucie obcej. W takim przypadku organ egzekucyjny nabywa tę walutę w banku. Wszczynając egzekucję, organ egzekucyjny wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania banku. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu organ egzekucyjny wzywa wierzyciela do wskazania banku w terminie tygodniowym. Jeżeli dłużnik albo wierzyciel nie wskażą banku, wskazanie banku należy do organu egzekucyjnego. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo organ egzekucyjny nie może być wierzyciel.

Art. 776 [Tytuł wykonawczy] Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 777 [Tytuły egzekucyjne]

§ 1. Tytułami egzekucyjnymi są:

- 1) orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem,
  1. 1¹) orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu,
- 2) (uchylony),
  2. 2¹) (uchylony),
- 3) inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej;
- 4) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie;
- 5) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;
- 6) akt notarialny określony w pkt 4 lub 5, w którym niebędąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

§ 2. Oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji może być złożone także w odrębnym akcie notarialnym.

§ 3.(uchylony)

Art. 776¹ [Postępowanie wobec dłużnika w związku małżeńskim]

§ 1. Tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko dłużnikowi pozostającemu w związku małżeńskim jest podstawą do prowadzenia egzekucji nie tylko z majątku osobistego dłużnika,

lecz także z pobranego przez niego wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskanych z prowadzenia przez niego innej działalności zarobkowej oraz z korzyści uzyskanych z jego praw autorskich i praw pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy.

§ 2. Zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej, mocą której rozszerzono wspólność majątkową, nie wyłącza prowadzenia egzekucji z tych składników majątku, które należałyby do majątku osobistego dłużnika, gdyby umowy takiej nie zawarto.

§ 3. Przepis § 2 nie wyłącza obrony dłużnika i jego małżonka w drodze powództw przeciwegzekucyjnych, jeżeli umowa majątkowa małżeńska była skuteczna wobec wierzyciela.

§ 4. Przepisy § 1-3 stosuje się odpowiednio, gdy egzekucja jest prowadzona na podstawie samego tytułu egzekucyjnego.

Art. 778 [Przeciwko spółce cywilnej] Do egzekucji ze wspólnego majątku wspólników spółki prawa cywilnego konieczny jest tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wszystkim wspólnikom.

Art. 778¹ [Spółki handlowe osobowe] Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, jak również wtedy, gdy jest oczywiste, że egzekucja ta będzie bezskuteczna.

I. Wszczęcie egzekucji

1. Wniosek egzekucyjny- Art. 796 kpc, 797 kpc

Wszczęcie właściwego postępowania egzekucyjnego następuje przez złożenie wniosku egzekucyjnego. Wniosek taki pochodzić może zarówno od wierzyciela, jak i prokuratora, organizacji pozarządowej czy Rzecznika Praw Obywatelskich.

Od 1 stycznia 2019r. wniosek składany do komornika będzie mógł być złożony na urzędowym formularzu. Wzór i sposób udostępniania formularza o wszczęcie egzekucji został określony w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości.

Wniosek o wszczęcie egzekucji może zostać złożony:

- ❖ w formie papierowej,
- ❖ za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (EPU) na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz
- ❖ w formie papierowej z dołączonym dokumentem uzyskanym z systemu teleinformatycznego umożliwiającym komornikowi weryfikację istnienia i treści tytułu.

2. Pełnomocnictwo

Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wierzyciel może złożyć:

- ❖ osobiście bądź
- ❖ za pośrednictwem przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika.

Stosownie do treści art. 91pkt.2 KPC pełnomocnictwo procesowe udzielone w postępowaniu sądowym, które następnie zakończyło się uzyskaniem tytułu wykonawczego, obejmuje z mocy samego prawa umocowanie do dokonywania wszystkich czynności dotyczących zarówno zabezpieczenia jak i egzekucji.

Pełnomocnik ustanowiony z urzędu w postępowaniu rozpoznawczym również jest uprawniony do wszelkich czynności dotyczących przymusowego wykonania danego tytułu. Komornik mając jednakże na względzie treści przepisu art.92 KPC określającego zakres pełnomocnictwa, może zażądać przedłożenia przynajmniej kopii pełnomocnictwa procesowego, aby upewnić się co do zakresu umocowania pełnomocnika także w postępowaniu egzekucyjnym. Komornik może wystąpić z takim żądaniem w ramach uprawnień przyznanych mu jako organowi, który powinien z urzędu dbać o właściwe zastępstwo w toku postępowania

W przypadku złożenia wniosku egzekucyjnego w formie papierowej pełnomocnik winien dołączyć do wniosku pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis tego pełnomocnictwa (art. 89 §1 w zw. z art. 13§12 kpc).

Pełnomocnik wierzyciela składający do komornika wnioski o wszczęcie egzekucji za pośrednictwem systemu EPU nie musi załączać pełnomocnictwa w formie papierowej. Wystarczy bowiem by powołał się on na udzielone mu pełnomocnictwo, wskazując jego zakres (art. 89 § 1 i art. 126 § 3 w zw. z art. 13§2 kpc).

Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w dwóch uchwałach z dnia 30.11.2011r (III CZP 66/11 i III CZP 74/11)

3. Prawo wyboru komornika przez wierzyciela

Uwagi wstępne

Uregulowanie w KPC właściwości miejscowej komorników nie wyłącza prawa wierzyciela do skorzystania z innego komornika na podstawie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji a od 01 stycznia 2019r. ustawy o komornikach sądowych.

Ustalenie właściwości

Rewir komorniczy obejmuje obszar właściwości sądu rejonowego. Wykaz komorników prowadzi i na bieżąco aktualizuje Minister Sprawiedliwości na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, a Prezes właściwego sądu rejonowego na stronach internetowych sądu. Powyższy wykaz zawiera określenie rewirów komorniczych położonych w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, a także imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz siedziby i adresy ich kancelarii Prezes sądu rejonowego udostępnia wykaz również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.

Prawo wyboru komornika poza rewirem

Wierzyciel ma prawo wyboru komornika na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, na którym znajduje się siedziba kancelarii komornika właściwego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem spraw:

- 1) o egzekucję z nieruchomości,

- 2) o wydanie nieruchomości,
- 3) o wprowadzenie w posiadanie nieruchomości,
- 4) o opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy,
- 5) w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio.

Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, jednocześnie z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia, że korzysta z prawa wyboru komornika zgodnie z treścią przepisu art.10 pkt 3 ustawy o komornikach sądowych, nie musi natomiast uzasadniać, z jakich powodów korzysta z prawa wyboru.

Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, jeżeli spełniony został przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza 6 miesięcy, chyba że łączna liczba wszystkich spraw, jakie wpłynęły do kancelarii w roku poprzednim, nie przekroczyła 1000,
- 2) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 2500, a skuteczność w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji w roku poprzednim nie przekroczyła 35%,
- 3) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 5000.

Komornik, w sprawach w których jest właściwy według przepisów KPC, nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub dokonanie zabezpieczenia.

W razie podejmowania czynności, na żądanie wierzyciela poza rewirem komornika, kosztami prowadzonego postępowania obciąża się wierzyciela, niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od ponoszenia kosztów sądowych.

Do kosztów tych nie wlicza się kosztów egzekucji, które obciążają dłużnika. Na pokrycie kosztów (tj. diety, zwrotu za przejazdy, transporty specjalistyczne oraz koszty noclegów komornika) wierzyciel zobowiązany jest wówczas wpłacić zaliczkę przed podjęciem czynności.

4. Świadczenie

We wniosku o wszczęcie egzekucji wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Świadczenie to powinno być dokładnie oznaczone. W przypadku świadczenia pieniężnego należy podać wysokość należności głównej oraz należności ubocznych

W przypadku żądania odsetek za zwłokę należy podać ich rodzaj, wysokość oraz datę, od której należy je liczyć .

Odsetki wskazane we wniosku egzekucyjnym powinny być zgodne z odsetkami wskazanymi w załączonym tytule wykonawczym.

W polskim prawie znajdujemy kilka rodzajów odsetek. Ich wysokość zależy od rodzaju roszczenia, od którego są obliczane:

- 1) odsetki za zwłokę określone w Ordynacji podatkowej (skarbowe)
Stawka odsetek skarbowych jest określona w art. 56 §1 Ordynacji podatkowej i jest równa sumie 200% podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, ustalonej zgodnie z przepisami o Narodowym Banku Polskim i 2%, z tym że stawka ta nie może być niższa niż 8%.
- 2) odsetki ustawowe,

Podstawowy rodzaj odsetek, w tym odsetek maksymalnych, jest ustalana na podstawie art. 359 §2 i 3 kodeksu cywilnego i wynosi zatem odpowiednio:

5% (odsetki ustawowe)

10% (odsetki maksymalne)

Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, niezależnie od tego, czy poniósł jakąkolwiek szkodę (art. 491§2 kc)

3) odsetki ustawowe za opóźnienie,

Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, niezależnie od tego, czy poniósł od jakąkolwiek szkodę (art. 491§2 kc)

Odsetki ustawowe za opóźnienie w 2018 roku wynoszą:

7% (odsetki za opóźnienie)

14% (maksymalne odsetki za opóźnienie)

4) odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych

Odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych uregulowane zostały w art. 7 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. W 2018 roku stopa odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych wynosi 9,5%.

Odsetki zasądzone w tytule wykonawczym wydany przed 1 stycznia 2016r.

Zdarza się wierzyciel wnosi o wszczęcie egzekucji załączając tytuł wykonawczy wydany przed dniem 1 stycznia 2016r., a więc przed datą zmiany wysokości w/w odsetek, w którym sąd zasądził na rzecz wierzyciela odsetki ustawowe.

W praktyce często zdarza się, że wierzyciele dysponujący takim tytułem wykonawczym wnoszą we wniosku egzekucyjnym o naliczanie odsetek ustawowych od należności głównej do dnia 31 grudnia 2015r. a od dnia 1 stycznia 2016r. domagają się odsetek ustawowych za opóźnienie.

Jest to praktyka nieprawidłowa, z uwagi na fakt, iż ani wierzyciel ani komornik nie posiadają legitymacji prawnej do samodzielnej interpretacji tytułu wydanego przez sąd. W przypadku takich tytułów należy dochodzić odsetek wskazanych literalnie w tytule wykonawczym bądź w razie wątpliwości wystąpić do sądu o wykładnię w kwestii rodzaju i wysokości odsetek w nim wskazanych.

5) Świadczenie w walucie obcej

Przepis art. 798¹kpc został dodany na podstawie nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej na mocy ustawy z 10.7.2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1311).

Nakłada on na organ egzekucyjny, w przypadku kiedy tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne w walucie obcej, obowiązek przeliczenia zasądzonej kwoty na walutę polską, według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu nie sporządzono – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

Treść komentowanego przepisu jest analogiczna do treści art. 783 § 1 zdanie 2 KPC co do sposobu spełniania świadczenia na rzecz wierzyciela, który prowadzi egzekucję świadczenia pieniężnego w walucie obcej.

Wprowadzenie regulacji zawartej w art. 798¹ § 2 KPC wiąże się z dokonaną nowelizacją przepisu art. 358 KC, stosownie do którego, jeżeli czynność prawna, ustawa lub orzeczenie sądu zastrzega, że spełnienie świadczenia przez dłużnika może nastąpić wyłącznie w walucie obcej to tylko w takiej walucie może być spełnione.

Należało zatem wprowadzić regulację nakładającą na organ egzekucyjny obowiązek

przekazania wierzycielowi w wykonaniu stwierdzonego w tytule wykonawczym zobowiązania waluty obcej.

Jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie w walucie obcej, komornik przelicza zasadzoną kwotę na walutę polską według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu podziału nie sporządzono – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

Natomiast jeżeli z tytułu wykonawczego wynika, że świadczenie podlega wykonaniu wyłącznie w walucie obcej, komornik nabywa tę walutę w banku. Wszczynając egzekucję organ egzekucyjny wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania banku, po którego bezskutecznym upływie wzywa wierzyciela – w takim samym terminie - do wskazania banku. Jeżeli żadna ze stron nie wskaże banku, wskazanie należy do komornika. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo przez organ egzekucyjny nie może być wierzyciel.

5. Tytuł wykonawczy

Podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego i prowadzenia egzekucji jest tytuł wykonawczy. Ustawa przewiduje jednak możliwość prowadzenia egzekucji w oparciu o tytuł egzekucyjny, niewymagający nadania klauzuli wykonalności, np. w przypadku egzekucji grzywny nałożonej przez komornika. Nowa redakcja umożliwiająca prowadzenie egzekucji w oparciu o tytuły bez klauzuli wykonalności funkcjonuje, o ile ustawa taką możliwość wyraźnie przewiduje.

Postępowanie egzekucyjne wszczynane jest na wniosek lub z urzędu na podstawie dołączonego tytułu wykonawczego. Komentowany przepis art. 776kpc zawiera definicję tytułu wykonawczego. Pod pojęciem tytułu wykonawczego należy rozumieć tytuł egzekucyjny zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Tytuł egzekucyjny, jak wskazuje się w literaturze powinien spełniać łącznie pięć cech: posiadać znamiona dokumentu urzędowego, wskazywać roszczenie wierzyciela i obowiązek dłużnika, spełniać wymogi przewidziane prawem, zawierać stwierdzenie, iż dany obowiązek nadaje się do wykonania w drodze egzekucji zawierać zrozumiałą treść

Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte tylko na podstawie oryginału tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

A) Tytuły egzekucyjne, którym nadawana jest klauzula wykonalności

Tytułami egzekucyjnymi są:

- 1) orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem,
- 2) orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu,
- 3) inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej,

- 4) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub wydania rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie określonych, albo też wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, gdy w akcie wskazano termin wykonania obowiązku lub zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie,
- 5) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności,
- 6) akt notarialny określony w pkt 4 lub 5, w którym nie będąca dłużnikiem osobistym osoba, której rzecz, wierzytelność lub prawo obciążone jest hipoteką lub zastawem, poddała się egzekucji z obciążonego przedmiotu w celu zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej zabezpieczonemu wierzycielowi.

W/w tytuły egzekucyjne muszą zostać zaopatrzone w klauzulę wykonalności aby stały się tytułem wykonawczym i mogły być podstawą wszczęcia egzekucji.

B) Tytuły egzekucyjne, którym nie nadaje się klauzuli wykonalności

Art. 4 ustawy o kosztach komorniczych [Wykonywanie prawomocnych postanowień w przedmiocie kosztów komorniczych]

Prawomocne postanowienie zawierające wezwanie do uiszczenia kosztów komorniczych podlega wykonaniu bez zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. Za egzekucję kosztów komorniczych nie pobiera się opłaty egzekucyjnej.

Art. 768¹ kpc [Egzekucja komornicza]

Prawomocne postanowienie komornika o ukaraniu grzywną podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

Art. 770¹ [Wykonanie bez klauzuli wykonalności]

Prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

Podstawą egzekucji sądowej mogą być także orzeczenia, które stają się tytułami egzekucyjnymi bez nadawania im klauzuli wykonalności. Należą do nich np.:

- prawomocne postanowienie komornika o ukaraniu grzywną,
- prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów,
- prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności nieruchomości.

C) Ugoda zawarta przed mediatorem

Art. 183¹⁵

§ 1 kpc Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd ma moc prawną ugody zawartej przed sądem. Ugoda zawarta przed mediatorem, którą zatwierdzono przez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym.

Tytułem egzekucyjnym jest oryginał odpisu protokołu sądowego zawierający treść zawartej przez strony ugody, pod warunkiem, że została ona podpisana przez strony. Dopiero po stwierdzeniu jego prawomocności może zostać mu nadana klauzula wykonalności.

D) Klauzula wykonalności a rygor natychmiastowej wykonalności

Klauzula wykonalności jest to urzędowy akt sądu stwierdzający na wniosek wierzyciela lub z urzędu, że dany dokument jest tytułem wykonawczym, wskutek czego wszelkie urzędy lub osoby, których może dotyczyć, obowiązane są podporządkować mu się i udzielić pomocy przy jego realizacji.

Istotą klauzuli wykonalności jest autorytatywne stwierdzenie, że dany tytuł egzekucyjny nadaje się do wykonania w drodze przymusu, czyli w trybie egzekucji sądowej. Tytuł egzekucyjny opatrzony klauzulą wykonalności staje się tytułem wykonawczym. Nadanie klauzuli wykonalności, stanowi przyzwolenie sądu, na wszczęcie sądowego postępowania egzekucyjnego, o egzekucję należności pieniężnych bądź niepieniężnych, przy czym klauzula wykonalności, może zostać nadana tytułowi egzekucyjnemu, który nie jest orzeczeniem pochodzącym od sądu.

Rygor natychmiastowej wykonalności oznacza, iż wyrok któremu nadano taki rygor może być podstawą do egzekucji jeszcze przed jego uprawomocnieniem.

Dzięki rygorowi natychmiastowej wykonalności powód może od razu wystąpić do sądu, bez czekania na uprawomocnienie wyroku o nadanie klauzuli wykonalności, a następnie wszcząć egzekucję.

E) Tytuł wykonawczy wobec dłużnika pozostającego w związku małżeńskim - art. 776¹ kpc

Przepis ten określa z jakich składników majątkowych możliwe jest prowadzenie egzekucji w sytuacji, gdy dłużnik pozostaje w związku małżeńskim, a tytuł wykonawczy został wystawiony wyłącznie przeciwko niemu, brak było bowiem podstaw do uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko jego małżonkowi.

Przepis ten jest procesową konsekwencją art. 41 KRO.

Znajduje on zastosowanie w razie wystąpienia jednej z następujących sytuacji:
dłużnik zaciągnął zobowiązanie bez zgody swojego małżonka,
zobowiązanie dłużnika nie wynika z czynności prawnej,
zobowiązanie powstało przed powstaniem małżeńskiej wspólności majątkowej,
zobowiązanie dotyczy majątku osobistego dłużnika

Regułą jest, że we wskazanych sytuacjach wierzyciel może uzyskać zaspokojenie ze składników majątku osobistego dłużnika, natomiast wyłączona jest możliwość skierowania egzekucji do składników majątku objętych małżeńską wspólnością majątkową. Od tej reguły ustawodawca wprowadził wyjątek wymieniając w art. 776¹ kpc składniki majątku wspólnego małżonków, do których można skierować egzekucję, pomimo że wierzyciel dysponuje tytułem wykonawczym wystawionym wyłącznie przeciwko dłużnikowi.

Powołane składniki to:

pobrane wynagrodzenie za pracę,
dochody uzyskane przez dłużnika z prowadzonej przez niego innej działalności zarobkowej,
korzyści uzyskane przez dłużnika z jego praw autorskich i praw pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy

Przepis powyższego artykułu wprowadza również ochronę wierzyciela w sytuacji zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej mocą której rozszerzono wspólność majątkową.

Wprowadza on bowiem domniemanie, że umowa majątkowa małżeńska rozszerzająca wspólność małżeńską nie jest skuteczna wobec wierzyciela. Na podstawie takiego założenia ustawodawca przyjął, że zawarcie powyższej umowy nie wyłącza prowadzenia egzekucji z tych składników majątku, które należałyby do majątku osobistego dłużnika gdyby umowy takiej nie zawarto. Domniemanie to ma jednak charakter wzruszalny co oznacza, że zarówno dłużnik jak i jego małżonek mogą wystąpić z powództwem przeciwegzekucyjnym. Konsekwencją uwzględnienia takiego powództwa jest wyłączenie możliwości zaspokojenia wierzyciela ze składników majątku osobistego dłużnika, które z mocy ustawy zostały objęte małżeńską wspólnością majątkową.

F) Tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wspólnikom spółki cywilnej - Art. 778 kpc

Spółka cywilna jest podmiotem, który nie posiada zdolności sądowej co oznacza, że nie może być ona stroną postępowania cywilnego, w tym również postępowania o nadanie klauzuli wykonalności. Stroną postępowania klauzulowego są natomiast wspólnicy spółki cywilnej. Wspólny majątek wspólników spółki cywilnej objęty jest współwłasnością łączną, bezudziałową co oznacza, że w czasie trwania spółki wierzyciel wspólnika nie może żądać zaspokojenia z jego udziału we wspólnym majątku wspólników ani z udziału w poszczególnych składnikach tego majątku.

Prowadzenie egzekucji z majątku wspólnego wspólników jest niedopuszczalne.

Tak więc wierzyciel występujący z roszczeniem przeciwko spółce cywilnej musi pozwać wspólników tej spółki.

Wierzyciel dysponujący tytułem wykonawczym przeciwko określonym wspólnikom może prowadzić egzekucję z majątku osobistego tego wspólnika, z jego wierzytelności z tytułu udziału w zyskach, jeżeli wspólnicy dokonali podziału zysku oraz z praw dłużnika przysługujących mu na wypadek wystąpienia ze spółki lub jej rozwiązania.

Odpowiedzialność wspólników za zobowiązania związane z jej prowadzeniem ma charakter osobisty, nieograniczony i solidarny.

G) Tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wspólnikom spółek osobowych- Art. 778¹ kpc

Spółki osobowe posiadają zdolność sądową i może być przeciwko nim wydany tytuł egzekucyjny jak również może zostać nadana klauzula wykonalności. Spółki osobowe posiadają swój majątek, a więc może być przeciwko nim wszczęta egzekucja.

Wierzyciel spółki może więc prowadzić egzekucję z majątku wspólnika dopiero w przypadku gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.

Warunkiem więc nadania klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikom spółki osobowej jest stwierdzenie że egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna albo też jest oczywiste, że egzekucja ta będzie bezskuteczna.

Bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce może być potwierdzona odpisem postanowienia komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt. 3 kpc

W przypadku prowadzenia egzekucji wobec wspólników spółki ponoszą oni odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem

- egzekucja przeciwko spółce z. o. o.

Artykuł 299 Kodeksu spółek handlowych ustanawia tzw. subsydiarną odpowiedzialność

członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania. Innymi słowy przepis ten stwarza możliwość dochodzenia zapłaty bezpośrednio od członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jeśli egzekucja przeciwko samej spółce okaże się bezskuteczna.

Według utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 marca 2015 r., II CSK 402/14) bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce zachodzi wtedy, gdy stan majątkowy spółki jest taki, że wiadomo, że egzekucja z jej majątku nie doprowadzi do zaspokojenia wierzyciela. Bezskuteczność egzekucji musi przy tym odnosić się do całego majątku spółki, a nie tylko do jego części. Najczęściej bezskuteczność egzekucji stwierdzana jest przez komornika w postanowieniu umarzającym postępowanie egzekucyjne.

- egzekucja przeciwko spółce akcyjnej

W KSH, w przepisach o spółce akcyjnej, nie ma odpowiednika art. 299. Nie oznacza to, że członkowie zarządu spółki akcyjnej nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania takiej spółki.

Po pierwsze, osoby zasiadające w zarządzie spółki akcyjnej mogą ponosić odpowiedzialność za szkodę za zasadach ogólnych, tzn. na podstawie art. 415 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, osoba która swoim zwinionym działaniem doprowadziła do powstania szkody u drugiej osoby, obowiązana jest do jej naprawienia.

Inne sformułowanie tego przepisu powoduje, że dochodzenie wykonania zobowiązania przez członka zarządu spółki akcyjnej, jest trudniejsze niż w przypadku członka zarządu spółki z o.o. w oparciu o art. 299 KSH. W procesie przeciwko członkowi zarządu spółki akcyjnej wierzyciel musi bowiem wykazać że poniósł szkodę, jaki był rozmiar szkody, oraz że szkoda powstała na skutek zwinionego działania członka zarządu spółki akcyjnej.

H) Europejski tytuł egzekucyjny (ETE) - charakter, wydanie oraz wykonanie

Artykuł 777 kodeksu postępowania cywilnego wymienia enumeratywnie akty i dokumenty, które zalicza się do tytułów egzekucyjnych. Warto się jednak zastanowić nad sytuacją, kiedy wierzyciel ma zamiar egzekwować obowiązek zapłaty określonej kwoty poza granicami Polski, zaś powinność dłużnika jest stwierdzona orzeczeniem sądu, ugodą zawartą przed sądem, lub zatwierdzoną przez inny sąd.

Rozdział IIa kodeksu postępowania cywilnego daje wierzycielowi taką możliwość.

Charakter zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego

Jeżeli tytuł egzekucyjny w postaci orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem lub zatwierdzonej przez sąd spełnia warunki określone w przepisach rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych sąd, który wydał orzeczenie albo przed którym została zawarta ugoda lub który zatwierdził ugodę, na wniosek wierzyciela wydaje zaświadczenie, że stanowią one europejski tytuł egzekucyjny, zwane dalej „zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego”.

Wydanie takiego zaświadczenia oznacza, że orzeczenie wykonywane będzie w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej bez konieczności stwierdzania wykonalności i bez możliwości sprzeciwienia się jego uznaniu.

Wymagania dotyczące nadania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego określone w Rozporządzeniu (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych.

Artykuł 5. Zniesienie exequatur.

Orzeczenie, któremu nadane zostało zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego w Państwie Członkowskim wydania, jest uznawane i wykonywane w innych Państwach Członkowskich bez potrzeby stwierdzania wykonalności i bez możliwości sprzeciwienia się jego uznaniu.

Artykuł 6. Wymagania dotyczące nadania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego.

1. Orzeczeniu w sprawie roszczenia bezspornego wydanemu w Państwie Członkowskim nadaje się, na wniosek złożony w dowolnym czasie w sądzie wydania, zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego, jeżeli:

- a) orzeczenie jest wykonalne w Państwie Członkowskim wydania; oraz
- b) orzeczenie nie stoi w sprzeczności z przepisami dotyczącymi jurysdykcji ustanowionymi w sekcjach 3 i 6 rozdziału II rozporządzenia (WE) nr 44/2001; oraz
- c) postępowanie sądowe w Państwie Członkowskim wydania spełniło wymogi określone w rozdziale III, w przypadku gdy roszczenie jest bezsporne w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) lub c) oraz
- d) orzeczenie zostało wydane w Państwie Członkowskim, w którym dłużnik ma miejsce zamieszkania w rozumieniu art. 59 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 w sprawach, w których
  - roszczenie jest bezsporne w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) lub c), oraz
  - odnosi się ono do umowy zawartej przez osobę, konsumenta, w celu, który można uznać za wykraczający poza jego działalność gospodarczą lub zawodową, oraz
  - dłużnik jest konsumentem.

Wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego

Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego wydaje się tylko co do roszczenia bezspornego. Z wnioskiem może wystąpić jedynie wierzyciel. Jednak nadanie orzeczeniu sądowemu zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego wymaga spełnienia kilku przesłanek:

- ❖ po pierwsze orzeczenie wykonalne jest w państwie członkowskim gdzie zostało wydane,
- ❖ po drugie postępowanie sądowe spełniło wymagania dotyczące minimalnych standardów dla procedur dotyczących roszczeń bezspornych

Wykonanie europejskiego tytułu egzekucyjnego

Orzeczenie lub ugoda, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego jest wykonywane na takich samych zasadach jak orzeczenie, które jest wydane w państwie członkowskim miejsca wykonania. Wierzyciel, który postanowił prowadzić egzekucję poza granicami państwa polskiego składa wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i w toku całego jego przebiegu podlega prawu państwa, w którym wniosek złożył. Omawiane rozporządzenie wprowadza pewne wymogi nałożone na wierzyciela składającego wniosek o wszczęcie egzekucji.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 wierzyciel zobowiązany jest przedstawić:

- ❖ odpis orzeczenia, które spełnia warunki niezbędne do stwierdzenia jego autentyczności,
- ❖ odpis zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, który spełnia warunki niezbędne dla stwierdzenia jego autentyczności, a także
- ❖ w razie konieczności tłumaczenie zaświadczenia na język urzędowy państwa wykonania

Europejski Nakaz Zapłaty (ENZ)

Europejski nakaz zapłaty (ENZ) umożliwia bezpośrednio ściąganie wierzytelności od dłużnika zagranicznego. ENZ został wprowadzony Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1896/2006.

Na podstawie tego rozporządzenia wierzyciel ma prawo do dochodzenia spłaty należności pieniężnych od dłużników, którzy mają swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania w jednym z państw członkowskich. Wyjątek stanowi Dania, która nie uczestniczy we współpracy w tym zakresie.

Najważniejszą zaletą ENZ jest uproszczona procedura. Postępowanie opiera się na gotowych formularzach, a aktualne blankiety dostępne są na stronie Europejskiego Atlasu Sądowiczego w Sprawach Cywilnych.

Przygotowane dokumenty można wysłać drogą elektroniczną, co stanowi dodatkowe ułatwienie dla wierzyciela. .

Europejski nakaz zapłaty (ENZ), jest wydawany przez sąd na podstawie analizy pozwu. Jeśli w złożonych dokumentach nie ma żadnych błędów ani braków, a dłużnik nie wniesie sprzeciwu, zostaje wydany europejski nakaz zapłaty. Zazwyczaj następuje to w ciągu 30 dni od dnia wniesienia pozwu.

Jak uzyskać europejski nakaz zapłaty?

Elementy, które muszą znaleźć się w pozwie, zostały określone w artykule 7 pkt 2 i 3 rozporządzenia nr 1896/2006. Dokument musi zawierać:

dane stron – imion, nazwiska, nazwy, adresy, ewentualnie dane ich przedstawicieli, a także oznaczenie sądu do którego kierowany jest pozew,
kwotę roszczenia, w tym również odsetki, kary umowne i inne koszty,
w przypadku dochodzenia odsetek, ich stawkę,
uzasadnienie roszczenia wraz z opisem okoliczności, które stanowią podstawę roszczenia,
opis dowodów,
uzasadnienie transgranicznego charakteru sprawy.

W pozwie musi znaleźć się również oświadczenie powoda, że podane w dokumencie informacje są zgodne z jego wiedzą i prawdziwe.

Trzeba pamiętać, że pozew składany jest w państwie, w którym pozwany ma siedzibę lub miejsce zamieszkania. Istnieją jednak wyjątki od tej reguły. Dotyczą one sytuacji, w której przedsiębiorca dostarcza towarów lub wykonuje usługi na rzecz zagranicznego kontrahenta na terenie innego państwa.

W takim przypadku dłużnika należy pozwać przed właściwym sądem w kraju dostawy lub świadczenia usługi. Komplikacji można uniknąć dzięki właściwym zapisom w umowie, w której określa się jurysdykcje sądu polskiego, jeśli dojdzie do sporu.

Postępowanie egzekucyjne w przypadku ENZ

W celu odzyskania należności, należy złożyć wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Taki wniosek powinien trafić do właściwego organu w państwie, w którym nakaz został wydany. Art. 21 ust. 2 rozporządzenia określa, co powinno zostać dołączone do takiego dokumentu. Zgodnie z przepisami jest to:

odpis europejskiego nakazu zapłaty,
jeśli to konieczne, tłumaczenie ENZ na język urzędowy państwa wykonania.

Odmowa wykonania ENZ

Pozwany może złożyć wniosek, na mocy którego sąd odmówi wykonania europejskiego nakazu zapłaty. Następuje to w sytuacji, w której ENZ nie da się pogodzić z wcześniejszym nakazem lub orzeczeniem wydanym w innym państwie. Odmowa jest możliwa, jeśli: wcześniejszy nakaz lub orzeczenie wydano w odniesieniu do tych samych stron i tego samego sporu,

wcześniejszy nakaz lub orzeczenie może zostać uznany w państwie członkowskim, w którym wykonywany jest ENZ.

Odmowa wykonania może nastąpić również, jeśli pozwany zapłacił powodowi kwotę orzeczoną w europejskim nakazie zapłaty.

Europejski nakaz zapłaty, pozwala przede wszystkim na uproszczone i szybsze ściganie dłużnika pochodzącego z innego państwa należącego do UE. Procedura jest podobna do postępowania upominawczego stosowanego w Polsce.

Z takiego rozwiązania można skorzystać w przypadku transgranicznego charakteru sprawy i dochodzenia roszczeń pieniężnych w sprawach cywilnych i handlowych.

Podstawową zaletą ENZ, jest ominięcie szeregu procedur sądowych. W praktyce europejski nakaz zapłaty może trafić bezpośrednio do komornika na terenie UE bez postępowania sądowego w miejscu, w którym dłużnik ma siedzibę.

Dochodzenie roszczeń od zagranicznych kontrahentów z wykorzystaniem europejskiego nakazu zapłaty jest pod wieloma względami bardzo korzystnym rozwiązaniem dla wierzyciela.

Z pewnością jest to łatwiejsza i szybsza procedura, która przebiega z wykorzystaniem gotowych formularzy. Często skorzystanie z ENZ będzie również związane ze znacznie mniejszymi kosztami.

Zdarza się, że przedsiębiorcy rezygnują z odzyskiwania należności za granicą ze względu na wysokie koszty windykacji. ENZ okazuje się tańszą i dużo mniej kłopotliwą alternatywą.

Europejski nakaz zapłaty – opłata

Jeśli składamy pozew o wydanie ENZ w polskim sądzie, to opłata sądowa wynosi wtedy 5% wartości przedmiotu sporu.

A jeśli dłużnik nie złoży sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty, to otrzymamy zwrot tej opłaty, ponieważ zostanie ona zasądzona na dłużnika. Jeśli natomiast dłużnik wniesie sprzeciw od ENZ, to cała opłata będzie zasądzona od dłużnika w wyroku.

Kolejny przypadek, to gdy sądem właściwym do rozpoznania sprawy będzie sąd innego Państwa Członkowskiego niż Polska. Koszty europejskiego nakazu zapłaty, będą wtedy odpowiednio większe i zostaną ustalone indywidualnie, w zależności od prawodawstwa danego Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej, przed sądem którego występuje się z pozwem o wydanie Europejskiego Nakazu.

II. WNIOSKI I OŚWIADCZENIA

Art. 760 kpc [Wnioski; oświadczenia]

§ 1. Wnioski i oświadczenia w postępowaniu egzekucyjnym składa się na piśmie albo ustnie do protokołu. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. W przypadku gdy według przepisów niniejszego kodeksu zachodzi potrzeba wysłuchania strony, wysłuchanie odbywa się, stosownie do okoliczności, przez spisanie protokołu w obecności lub nieobecności drugiej strony albo przez oświadczenie strony złożone na piśmie lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 1¹ Komornik niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, podejmuje niezbędne czynności.

Art. 760¹ kpc [Informowanie wierzyciela]

Na żądanie wierzyciela, którego roszczenie stwierdzone jest tytułem wykonawczym lub tytułem egzekucyjnym, organ egzekucyjny, który prowadzi egzekucję lub który jest właściwy do jej prowadzenia według przepisów kodeksu, udzieli mu informacji, czy przeciwko dłużnikowi prowadzone jest przez ten organ egzekucyjny postępowanie egzekucyjne, a jeżeli tak, powiadomi go o stosowanych sposobach egzekucji oraz o wysokości egzekwowanych roszczeń, a także o aktualnym stanie sprawy.

II. WNIOSKI I OŚWIADCZENIA

Forma elektronicznego składania wniosków jest przewidziana w dwóch sytuacjach:
gdy przewiduje ją przepis szczególny oraz
gdy uczestnik dokonał wyboru tej formy wnoszenia pism

W ten sposób uczestnik korzysta z kwalifikowanej formy pisemnej, w tym wypadku formy elektronicznej w postaci systemu teleinformatycznego do wnoszenia pism w postępowaniu egzekucyjnym.

Wszczęcie postępowania egzekucyjnego następuje z inicjatywy wierzyciela, poprzez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i dokonanie czynności egzekucyjnych wskazanych we wniosku.

W literaturze można spotkać się ze stanowiskiem, iż wniosek taki można zgłosić także w formie ustnej. Pogląd taki wyprowadzany jest na podstawie literalnej wykładni art. 760 § 1 kpc, zgodnie z którym wnioski i oświadczenia w postępowaniu egzekucyjnym składa się na piśmie bądź ustnie do protokołu. Jednakże przeciwko temu stanowisku można wskazać, iż art. 760 § 1 KPC ma zastosowanie w przypadku, kiedy postępowanie egzekucyjne zostało już wszczęte. Pisemna forma złożenia wniosku konieczna jest w przypadku, gdy wierzyciel korzysta z prawa wyboru komornika, gdyż skierowanie do innego komornika niż właściwy miejscowo nie może być domniemane – oświadczenie w tym zakresie musi być wyraźne.

Dotychczas strony swoje oświadczenia i wnioski w toku postępowania egzekucyjnego mogły składać w formie pisemnej lub ustnej do protokołu. W wyniku nowelizacji KPC dokonanej na mocy ustawy ZmKC z 10.7.2015 r. poszerzony został katalog form, w jakich możliwe jest składanie wniosków i oświadczeń poprzez dopuszczenie możliwości ich składania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Obecnie, w przypadku gdy przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Konieczność wprowadzenia takiej regulacji w postępowaniu egzekucyjnym wiąże się ze zmianą dokonaną w art. 125 § 2¹ zd. 1 KPC. § 2¹. *Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu*

teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Pisma nie wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo.

Wprawdzie można by było stosować przedmiotowy przepis odpowiednio na podstawie przepisu art. 13 § 2 KPC, ale zważywszy na cele postępowania egzekucyjnego można by było mieć wątpliwości, czy wówczas przepis art. 760 § 1 i 2 KPC nie stanowiłyby *lex specialis*, gdyż reguluje zagadnienia związane ze składaniem oświadczeń w ramach instytucji wysłuchania.

Wymóg wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w postępowaniu egzekucyjnym dotyczy składania oświadczeń w trakcie elektronicznej licytacji ruchomości (art. 879¹ i następane KPC), gdyż sprzedaż odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego licytację. Również oświadczenie nabywcy o zrzeczeniu się nabycia ruchomości wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 879⁸ KPC).

W wyniku nowelizacji na mocy ustawy ZmKC z 10.7.2015 r., w przypadku gdy według przepisów KPC zachodzi potrzeba wysłuchania strony, to wysłuchanie odbywa się, stosownie do okoliczności, bądź przez spisanie protokołu w obecności lub nieobecności drugiej strony albo, bądź przez oświadczenie strony złożone na piśmie lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Ustawodawca przewidział obowiązek wysłuchania stron m.in. w przepisie

- ❖ art. 762 §2 kpc - grzywna
- ❖ art. 807 kpc
- ❖ art. 860 kpc ,
- ❖ art. 987 kpc - udzielenie przybicia

Ze względu na przyznaną wierzycielowi możliwość wyboru komornika, nie będącego właściwym miejscowo spowodowało przyznanie wierzycielom posiadającym tytuł wykonawczy lub co najmniej tytuł egzekucyjny, prawo do uzyskania informacji od komornika właściwego do prowadzenia egzekucji według przepisów KPC.

W doktrynie dominuje pogląd, że wierzyciel przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego powinien posiadać informację czy przeciwko dłużnikowi prowadzone są przez ten organ egzekucyjny postępowania egzekucyjne, a jeżeli tak, to jakiego rodzaju sposoby egzekucji prowadzone były dotychczas przez pozostałych wierzycieli, w jakiej wysokości udało się wyegzekwować roszczenia pozostałym wierzycielom, a także, jaki jest aktualnie stan sprawy.

III. SKŁADANIE WYJAŚNIEŃ

Art. 761 kpc [Składanie wyjaśnień]

§ 1. Organ egzekucyjny może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgać od organów administracji publicznej, organów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, organów podatkowych, organów rentowych, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedsiębiorstw maklerskich, organów spółdzielni mieszkaniowych, zarządów wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zarządzających mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również innych instytucji i osób nie uczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji.

wchodzi od 2019-01-01

§ 1¹. Organ egzekucyjny może żądać od:

- 1) organów administracji publicznej,
- 2) podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej,
- 3) organów podatkowych,
- 4) organów rentowych,
- 5) banków,
- 6) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
- 7) zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji,
- 8) podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych, wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.⁵⁴),
- 9) spółdzielni mieszkaniowych,
- 10) wspólnot mieszkaniowych,
- 11) innych podmiotów zarządzających lokalami,
- 12) biur informacji gospodarczej,
- 13) innych instytucji i osób nie uczestniczących w postępowaniu

- informacji dotyczących stanu majątkowego dłużnika lub umożliwiających identyfikację składników jego majątku oraz danych adresowych jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego toku postępowania.

§ 2. Od wykonania takiego żądania można uchylić się w takim zakresie, w jakim według przepisów części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego można odmówić przedstawienia dokumentu lub złożenia zeznań w charakterze świadka albo odpowiedzi na zadane pytanie.

wchodzi od 2019-01-01

§ 2¹ Informacji, o których mowa w § 1¹, udziela się w oparciu o dane przekazane przez organ egzekucyjny, w terminie przez niego wyznaczonym, o ile przepisy szczególne nie przewidują innego terminu.

wchodzi od 2019-01-01

§ 2² Jeżeli pozyskanie informacji, o których mowa w § 1¹, jest możliwe za pośrednictwem systemów teleinformatycznych funkcjonujących na podstawie przepisów odrębnych, komornik korzysta z tych systemów z wyłączeniem innych form komunikacji - na zasadach określonych w tych przepisach.

§ 3. Dłużnik, który został zawiadomiony o wszczęciu egzekucji, obowiązany jest do powiadomienia w terminie 7 dni organu egzekucyjnego o każdej zmianie miejsca swego pobytu, trwającej dłużej niż jeden miesiąc. O obowiązku tym oraz o skutkach jego zaniedbania poucza się dłużnika przy zawiadomieniu go o wszczęciu egzekucji.

Art. 762 kpc [Odmowa; grzywna]

§ 1. Za nieuzasadnioną odmowę udzielenia organowi egzekucyjnemu wyjaśnień lub informacji przewidzianych w art. 761 kpc albo za udzielanie informacji lub wyjaśnień świadomie fałszywych osoba odpowiedzialna może być na wniosek wierzyciela lub z urzędu ukarana przez organ egzekucyjny grzywną do dwóch tysięcy złotych. Grzywną taką może być

również ukarany dłużnik, który zaniedba obowiązku powiadomienia o zmianie miejsca swojego pobytu.

§ 2. Jeżeli żądanie udzielenia wyjaśnień lub informacji skierowane było do osoby prawnej lub innej organizacji, ukaraniu grzywną podlega jej pracownik odpowiedzialny za udzielenie wyjaśnień lub informacji, a gdyby ustalenie takiego pracownika było utrudnione, ukaraniu podlega jej kierownik. Przed wydaniem postanowienia organ egzekucyjny wysłucha kierownika.

§ 3. Wypis postanowienia o ukaraniu grzywną organ egzekucyjny doręcza osobie ukaranej, stronom oraz prokuratorowi.

§ 4. (*uchylony*)

IV. WYKAZ MAJĄTKU ORAZ ZLECENIE POSZUKIWANIA MAJĄTKU DŁUŻNIKA

Art. 801 kpc

§ 1. Jeżeli wierzyciel albo sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik z urzędu:

- 1) ustala majątek dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań albo na podstawie publicznie dostępnych źródeł informacji, albo rejestrów, do których ma dostęp drogą elektroniczną;
- 2) wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku.

§ 2. Jeżeli zachodzą wątpliwości, czy wniosek o podjęcie określonych czynności egzekucyjnych lub żądanie złożenia wyjaśnień lub udzielenia informacji w trybie art. 761 są niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku egzekucji, lub zachodzą uzasadnione podstawy do przyjęcia, że zostały złożone wyłącznie w celu szykany dłużnika, komornik może zobowiązać wierzyciela do uzasadnienia wniosku pod rygorem obciążenia wierzyciela kosztem bezskutecznych czynności podjętych na jego skutek – niezależnie od wyniku sprawy.

§ 3. Komornik oddali wniosek, o którym mowa w § 2, jeżeli w świetle okoliczności sprawy lub innych prowadzonych przeciwko temu samemu dłużnikowi postępowań egzekucyjnych wysoce prawdopodobne jest, że wniosek nie przyczyni się do zapewnienia prawidłowego toku egzekucji, a zachodzą jednocześnie uzasadnione podstawy do przyjęcia, że został on złożony wyłącznie w celu szykany dłużnika.

§ 4. Jeżeli pomimo skierowania egzekucji do oznaczonych przez wierzyciela składników majątku dłużnika i podjęcia czynności przewidzianych w § 1 pkt 1 oraz odebrania od dłużnika wykazu majątku nie zdołano ustalić majątku dłużnika pozwalającego nawet na zaspokojenie kosztów egzekucyjnych, komornik wysłucha wierzyciela w sposób przewidziany w art. 827 § 1. W takim przypadku warunkiem żądania przez wierzyciela dalszego prowadzenia egzekucji jest zlecenie komornikowi poszukiwania majątku dłużnika.

Art. 801¹ kpc [Złożenie wykazu majątku]

§ 1. Dłużnik składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

§ 2. Przepisy art. 913 § 1, art. 916, art. 917, art. 918¹, art. 919 oraz art. 1053 § 2 stosuje się odpowiednio, z tym że postanowienie o ukaraniu dłużnika grzywną wydaje komornik. O przymusowym doprowadzeniu dłużnika albo zastosowaniu aresztu nieprzekraczającego miesiąca orzeka sąd na wniosek komornika.

Art. 801¹ kpc wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2019r.

§ 1. Dłużnik składa komornikowi, na piśmie lub ustnie do protokołu, wykaz majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

§ 2. Jeżeli dłużnik bez usprawiedliwionej przyczyny nie złoży wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności albo nie udzieli odpowiedzi na zadane mu pytanie, komornik może ukarać go grzywną.

§ 3. Jeżeli dłużnik mimo ukarania go grzywną nie złożył wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności, komornik właściwości ogólnej dłużnika na wniosek wierzyciela zwróci się do sądu o nakazanie przymusowego doprowadzenia dłużnika celem złożenia wykazu majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności.

§ 4. Jeżeli postępowanie egzekucyjne prowadzone jest przez komornika nie będącego komornikiem właściwości ogólnej dłużnika, złożenie przez wierzyciela wniosku, o którym mowa w § 3, uważa się za żądanie przekazania sprawy komornikowi właściwości ogólnej. Wierzyciel może we wniosku wskazać komornika, któremu ma zostać przekazana sprawa. W przypadku braku wskazania przez wierzyciela komornika właściwego, komornik przekaże sprawę według własnego wyboru.

Art. 801² kpc[Zlecenie poszukiwania majątku dłużnika]

Jeżeli w drodze czynności przewidzianych w [art. 801](#) kpc nie można ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, do którego może być skierowana egzekucja, wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

Art. 801² kpc wchodzi w życie 01 stycznia 2019r.

Wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika, jeżeli w drodze czynności przewidzianych w art. 801 § 1 pkt 1 nie zdołano ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie dochodzonego świadczenia. Poszukiwaniem majątku nie jest realizacja wniosków wierzyciela o zwrócenie się z żądaniem udzielenia informacji do podmiotów wymienionych w art. 761 § 11 pkt 1–6.

Od 1 stycznia 2019r. opłata za zlecenie poszukiwania majątku będzie określona w art. 44 ustawy o kosztach komorniczych i wynosić będzie 100zł.

IV. WYKAZ MAJĄTKU ORAZ ZLECENIE POSZUKIWANIA MAJĄTKU DŁUŻNIKA

W wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej na mocy ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311), wprowadzony został przepis, określający obowiązki dłużnika w przypadku kiedy komornik, na podstawie przepisu art. 801¹ § 1 KPC wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku.

W myśl przytoczonego przepisu, jeżeli wierzyciel albo sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik obligatoryjnie i z urzędu wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku lub innych wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji.

Stosownie do treści przepisu art. 801¹ § 1 KPC dłużnik składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wzywając dłużnika do złożenia wykazu komornik ma obowiązek uprzedzić dłużnika o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia oraz pouczyć, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika. Regulacja taka jest konieczna, gdyż komornik nie mógłby zastosować odpowiednio przepisu art.304 zdanie 2 KPC, gdyż tylko w postępowaniu o wyjawieniu majątku możliwe byłoby odpowiednie zastosowanie tego przepisu przez organ prowadzący to postępowanie. Niezbędnym warunkiem odpowiedzialności karnej osoby składającej zeznania w postępowaniu cywilnym jest uprzedzenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. W związku z powyższym, aby dłużnik składający wykaz majątku mógł podlegać odpowiedzialności karnej niezbędne jest pouczenie dłużnika w postępowaniu o wyjawienie majątku o odpowiedzialności karnej.

W myśl przepisu art. 801¹ § 2 KPC, w przypadku skorzystania przez komornika regulacji przewidzianej w przepisie art. 801 KPC, zastosowanie będą miały jedynie odpowiednio przepisy art. 913 § 1, art. 916, art. 917, art. 918¹, art. 919 oraz art. 1053 § 2 KPC, z tym zastrzeżeniem, że postanowienie o ukaraniu dłużnika grzywną wydaje komornik.

W związku z tym, że do trybu związanego z uzyskaniem od komornika wyjaśnień lub wykazu majątku odpowiednie zastosowanie mają przepisy o postępowaniu o wyjawienie majątku, to sankcje wobec dłużnika można będzie zastosować jeżeli dłużnik:

- 1) bez usprawiedliwionej przyczyny nie stawi się w celu złożenia wykazu lub przyrzeczenia, albo
- 2) stawiwszy się, wykazu nie złoży, albo
- 3) odmówi odpowiedzi na zadane mu pytanie, albo
- 4) odmówi złożenia przyrzeczenia.

Wszystkie w/w przyczyny są od siebie niezależne i do zastosowania środków przymusu wystarczy, że wystąpi którakolwiek z nich.

Sankcje, jakie można zastosować wobec dłużnika to:

- grzywna,
- przymusowe doprowadzenie lub
- areszt nie przekraczający miesiąca.

Postanowienie w przedmiocie ukarania dłużnika grzywną wydaje komornik.

Natomiast o przymusowym doprowadzeniu dłużnika albo zastosowaniu aresztu nieprzekraczającego miesiąca orzeka sąd na wniosek komornika.

O możliwości zastosowania w/w sankcji komornik powinien pouczyć dłużnika w wezwaniu do złożenia wykazu majątku lub udzielenia wyjaśnień (art. 916 § 1 KPC). Zastosowanie środków przymusu następuje fakultatywnie, ale z urzędu.

Środki przymusu można zastosować kumulatywnie, choć wybór powinien zależeć od konkretnych okoliczności i zachowania się dłużnika.

Jeżeli w wyniku wyżej wymienionych czynności nie można ustalić majątku dłużnika pozwalającego na zaspokojenie świadczenia wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku.

W wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej na mocy ustawy z 10.7.2015r. wprowadzony został m.in. komentowany przepis określający sytuację, kiedy wierzyciel może wystąpić do komornika z wnioskiem o poszukiwanie majątku dłużnika. W przypadku kiedy czynności podjęte przez komornika, na podstawie przepisu art.801 KPC, tj. mimo wezwania dłużnika do złożenia wykazu majątku, nie pozwoliły ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, do którego może być skierowana egzekucja, to wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

Aktualnie opłata stała za zlecenie poszukiwania majątku uregulowana jest w art. 53a uoksie i wynosi 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Od dnia 01 stycznia 2019r. opłata za zlecenie poszukiwania majątku będzie określona w art. 44 ustawy o kosztach i wynosić będzie 100zł.

VIII. Postępowanie sądowe służące wyjawieniu majątku przez dłużnika

Art. 913 kpc [Podstawa]

§ 1. Jeżeli zajęty w egzekucji majątek dłużnika nie rokuje zaspokojenia egzekwowanych należności lub jeżeli wierzyciel wykaże, że na skutek prowadzonej egzekucji nie uzyskał w pełni zaspokojenia swej należności, może on żądać zobowiązania dłużnika do złożenia wykazu majątku z wymienieniem rzeczy i miejsca, gdzie się znajdują, przypadających mu wierzycielowi i innych praw majątkowych lub informacji o odpłatnych i nieodpłatnych czynnościach prawnych, których przedmiotem jest rzecz lub prawo o wartości przekraczającej w dniu dokonania tych czynności wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu

za pracę, dokonanych na rzecz osób trzecich, w pięcioletnim okresie poprzedzającym wszczęcie egzekucji, w wyniku których stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem czynności, oraz do złożenia przyrzeczenia według roty: „Świadomy znaczenia mych słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam, że złożony przeze mnie wykaz majątku jest prawdziwy i zupełny.”.

wchodzi od 2019-01-01

§ 1^{1.95)} Dłużnik składa wykaz, o którym mowa w § 1, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o czym sąd poucza go przed odebraniem wykazu.

§ 2. Wierzyciel może żądać wyjawienia majątku także przed wszczęciem egzekucji, jeżeli:

- 1) uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swojej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń okresowych za okres sześciu miesięcy;
- 2) po uzyskaniu tytułu wykonawczego wezwał dłużnika do zapłaty stwierdzonej nim należności listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, a dłużnik nie spełnił świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty.

wchodzi od 2019-01-01

§ 3.⁹⁶⁾ Komornik poucza wierzyciela występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o prawie i sposobie złożenia wniosku o wyjawienie majątku dłużnika, o którym mowa w § 1. Równocześnie z pouczeniem wierzyciela komornik poucza dłużnika występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o skutkach wyjawienia majątku, w szczególności o treści art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 986).

VIII. Postępowanie sądowe służące wyjawieniu majątku przez dłużnika

I. Sposoby uzyskania informacji o majątku dłużnika

1. Uwagi wstępne

Sądowe postępowanie służące zobowiązaniu dłużnika do złożenia oświadczenia na piśmie o posiadanym majątku, określane postępowaniem o wyjawienie majątku, nie jest jedynym sposobem pozwalającym wierzycielowi na uzyskanie informacji o posiadanym przez dłużnika majątku. Oprócz uregulowanego w Kodeksie trybu związanego z zobowiązaniem dłużnika do składania wyjaśnień, wierzyciel może ponadto zlecić komornikowi (za wynagrodzeniem) poszukiwanie majątku dłużnika.

A zatem możemy wyróżnić:

- postępowanie zmierzające do wyjawienia majątku dłużnika oraz
- postępowanie zmierzające do ustalenia składników majątkowych w inny sposób, czy to poprzez uzyskanie wyjaśnień od dłużnika, czy też poprzez znalezienie majątku przez komornika

2. Wyjaśnienia dłużnika

Na wniosek wierzyciela komornik może wezwać dłużnika (stosownie do przepisu art. 801 KPC) do złożenia wyjaśnień, z jakich przedmiotów możliwe będzie przeprowadzenie

egzekucji. W przypadku w/w przepisu nie zostały przewidziane żadne prawne sankcje wobec dłużnika za nieudzielenie takich wyjaśnień. W związku z tym, w praktyce dłużnik albo nie składa w ogóle takich wyjaśnień, albo składa takie, które nie pozwalają na odnalezienie jego majątku. Komornik może ukarać grzywną dłużnika tylko wówczas, gdy ten nie poinformuje komornika o zmianie miejsca zamieszkania.

3. Wyjawienie majątku

Wyjawienie majątku umożliwia wierzycielowi ustalenie wszystkich składników majątkowych dłużnika nie tylko po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji, ale jeszcze przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Natomiast z wyjaśnień dłużnika wierzyciel może skorzystać tylko w toku postępowania egzekucyjnego. Ponadto można wymusić na dłużniku złożenie wykazu majątku poprzez zastosowanie względem niego środków przymusu, których nie można zastosować w przypadku wyjaśnień dłużnika. Wykaz majątku obejmuje wszystkie składniki majątkowe dłużnika, zaś wyjaśnienia niekoniecznie muszą doprowadzić do ustalenia wszystkich posiadanych przez dłużnika lub osoby trzecie składników majątkowych. Ponadto gwarancją prawdziwości oraz zupełności informacji dotyczących składników majątkowych dłużnika jest składane przez dłużnika przyrzeczenie, którego nie odbiera się w przypadku składania przez dłużnika wyjaśnień na żądanie organu egzekucyjnego.

II. Charakter prawny postępowania o wyjawienie majątku

Postępowanie o wyjawianie majątku zmierza do wymuszenia na dłużniku (nawet poprzez zastosowanie środków przymusu państwowego) złożenia wykazu obejmującego jego wszystkie składniki majątkowe. Postępowanie to wyszczególnione jest z inicjatywy wierzyciela, a w przypadku egzekucji administracyjnej, zarówno na wniosek wierzyciela, jak i organu egzekucyjnego (por. art. 71 § 1 EgzAdmU).

Ujawnienie majątku dłużnika należy więc do sfery postępowania cywilnego przed sądem powszechnym, a nie do procedury postępowania administracyjnego, w tym, w trybie wydawania zaświadczeń o stanie posiadania osób trzecich.

Postępowanie o wyjawienie majątku prowadzone jest przed sądem z udziałem dłużnika, który po odebraniu od niego przyrzeczenia składa oświadczenie dotyczące posiadanego przez niego majątku. Postępowanie o wyjawienie majątku zaliczane jest w literaturze do postępowań o charakterze pomocniczym, gdyż umożliwia ustalenie składników majątkowych dłużnika, z których może zostać przeprowadzona egzekucja.

Postępowanie o wyjawienie majątku pozwala na skuteczne przeprowadzenie egzekucji poprzez skierowanie czynności egzekucyjnych do określonych składników majątku dłużnika

III. Przesłanki uzasadniające wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku

Wierzyciel może wystąpić z wnioskiem o zobowiązanie dłużnika do złożenia wykazu majątku, jeżeli zajęty w egzekucji majątek dłużnika nie pozwala przyjąć, że będzie możliwe zaspokojenie egzekwowanych należności lub jeżeli wierzyciel wykaże, że na skutek prowadzonej egzekucji nie uzyskał w pełni zaspokojenia swej należności.

Ponadto wierzyciel może żądać wyjawienia majątku, jeżeli uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń okresowych za okres sześciu miesięcy.

W wyniku nowelizacji KPC dokonanej na mocy ustawy z 16.9.2011 r. rozszerzony został katalog podstaw do złożenia wniosku o wyjawienie majątku przed wszczęciem egzekucji poprzez dodanie, że z wnioskiem takim wierzyciel może wystąpić także w przypadku, gdy po uzyskaniu tytułu wykonawczego wezwał dłużnika do zapłaty stwierdzonej w nim należności listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, a dłużnik nie spełnił świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. Wprowadzenie nowej podstawy uzasadniającej wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku koreluje z treścią obowiązku wskazania przez wierzyciela (sąd oraz organ) składników majątku, z którego ma być prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Ustawodawca, zmieniając art. 801 KPC, zrezygnował z obowiązkowego dla komornika wzywania dłużnika do wskazania majątku. Ustawa uzupełnia jednak zmieniony zakres regulacji, przypisując wierzycielowi uprawnienie do poszukiwania majątku w postępowaniu o wyjawienie majątku. Wierzyciel może to czynić jeszcze przed wszczęciem egzekucji. Podstawą wniosku w takim postępowaniu stanie się bezskuteczne wezwanie przed egzekucyjne, wraz z dowodem jego doręczenia dłużnikowi, w okresie poprzedzającym wystąpienie z wnioskiem o wyjawienie majątku. Konsekwentnie należałoby wykazać potrzebę dokonania korekt w przepisach prawa podatkowego, tak aby protokół postępowania o wyjawienie majątku stanowił podstawę zrównaną z uznaniem egzekucji za bezskuteczną. W rezultacie protokół, z którego wynikałoby, że dłużnik nie posiada majątku zdatnego do zaspokojenia wierzyciela, powinien stanowić podstawę przyjęcia, że wierzyciel zakwalifikuje swe wierzytelności wobec dłużnika jako stratę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wierzyciel powinien wykazać przesłanki uzasadniające zgłoszenie przez niego wniosku o wyjawienie majątku przez dłużnika, gdyż w razie ich niewykazania, jego wniosek może zostać oddalony.

IV. Etap, w jakim możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o wyjawienie majątku

Uwagi wstępne

Z wnioskiem o wyjawienie majątku można wystąpić:

- 1) po przeprowadzeniu bezskutecznej egzekucji w całości lub w części,
- 2) w trakcie toczącego się postępowania egzekucyjnego lub przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego.

Złożenie wniosku o wyjawienie majątku po przeprowadzeniu bezskutecznej egzekucji Składając wniosek o wszczęcie postępowania celem zobowiązania dłużnika do złożenia wykazu posiadanego majątku niezbędne jest wykazanie, że wierzyciel posiadał tytuł wykonawczy, na podstawie którego wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, lecz egzekucja okazała się bezskuteczna w całości lub w części. W tym celu wierzyciel do wniosku o wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku powinien przedłożyć tytuł wykonawczy, gdyż na tytule komornik, który prowadził egzekucję odnotowuje, w jakiej wysokości został wyegzekwowany tytuł wykonawczy. Ponadto wierzyciel powinien przedłożyć postanowienie o bezskuteczności egzekucji albo postanowienie o umorzeniu postępowania na podstawie przepisu pkt 3 KPC.

Złożenie wniosku o wyjawienie majątku w trakcie postępowania egzekucyjnego Składając wniosek o wyjawienie majątku w trakcie toczącego się postępowania wierzyciel nie będzie musiał przedkładać do wniosku tytułu wykonawczego w oryginale, lecz wystarczy przedłożenie jego kopii i zawnioskowanie o akta sprawy komorniczej (na podstawie art. 208 w zw. z art. 13 § 2 KPC). Składając wniosek o wyjawienie majątku w trakcie toczącego się postępowania wierzyciel może wykazać okoliczność uzasadniającą konieczność skorzystania przez wierzyciela z postępowania o wyjawienie majątku przez dłużnika, poprzez przedłożenie

protokołu z czynności dokonanych przez komornika lub na podstawie wydanego przez komornika zaświadczenia o stanie egzekucji

Złożenie wniosku o wyjawienie majątku przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego Wierzyciel, który decyduje się na wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, powinien wykazać, że posiada tytuł wykonawczy przeciwko dłużnikowi (przedkładając go w oryginale), ale musi jedynie uprawdopodobnić, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń periodycznych za okres sześciu miesięcy, oczywiście o ile są one znane. Kwestia uprawdopodobnienia przez wierzyciela niemożności zaspokojenia przy zgłaszaniu wniosku o wszczęcie postępowania o wyjawienie majątku została także potwierdzona w orzecznictwie (por. post. SN z 20.8.1996 r., II CKU 2/96, OSNC 1996, Nr 12, poz. 166).

Przyrzeczenie składane przez dłużnika w postępowaniu o wyjawienie majątku Sąd uwzględniając wniosek wierzyciela o wyjawienie majątku przez dłużnika zobowiązuje dłużnika zarówno do złożenia wykazu majątku, jak i złożenia przyrzeczenia, co do prawdziwości i zupełności złożonego wykazu majątku.

Postanowienie sądu w przedmiocie zobowiązania dłużnika do złożenia wykazu majątku oraz przyrzeczenia podlega zaskarżeniu w formie zażalenia. Dłużnik przyrzeczenie powinien złożyć wraz z wykazem majątku. Złożenie przez dłużnika stanowi immanentny związek ze składanym przez dłużnika wykazem majątku. W literaturze wskazuje się, że złożenie przez dłużnika przyrzeczenia stanowi gwarancję prawdziwości i zupełności wyjawionego przez niego majątku. Ustawa nie określa treści wykazu majątku, natomiast określa treść roty przyrzeczenia, jakie powinien złożyć dłużnik. Dłużnik powinien zatem złożyć oświadczenie następującej treści: "Świadomy znaczenia mych słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam, że złożony przeze mnie wykaz majątku jest prawdziwy i zupełny".

VI. SKARGA NA CZYNNOŚCI KOMORNIKA

Art. 767 [Skarga na czynności komornika]

§ 1. Na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad.

§ 1¹. Skarga nie przysługuje na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.

§ 2. Skargę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone.

§ 3. Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem.

wchodzi od 2019-01-01

§ 3¹ Skarga może być wniesiona na urzędowym formularzu.

wchodzi od 2019-01-01

§ 3² Komornik doręcza urzędowy formularz skargi dłużnikowi przy pierwszej czynności egzekucyjnej oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią, chyba że czynność ta podlega zaskarżeniu skargą w formie ustnej.

wchodzi od 2019-01-01

§ 3³ Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza skargi, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia pisma i skutków niedostosowania go do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.

§ 4. Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych przypadkach - od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia - od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika dokonania czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność miała być dokonana.

§ 5. Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględnia. O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.

wchodzi od 2019-01-01

§ 6. W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

<https://legislacja.rcl.gov.pl/lista?typeId=10>

SKARGA NA CZYNNOŚCI KOMORNIKA	Data wpływu (wypełnia komornik)
<p style="text-align: center;">Pouczenie</p> <p>1. Formularz należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek. Jeżeli w rubryce występuje tekst oznaczony znakiem *, to należy niepotrzebne skreślić.</p> <p>2. Wypełnieniu podlegają wyłącznie rubryki niezacieniowane: przez wypełnienie odpowiednią treścią lub przez skreślenie niepotrzebnej opcji.</p> <p>3. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników w celu doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (liczba odpisów z załącznikami = liczba stron i uczestników + 1).</p> <p>4. Jeżeli wpisywana treść nie mieści się w rubryce, ciąg dalszy zamieszcza się na kolejnych, ponumerowanych kartach formatu A4 ze wskazaniem uzupełnianej rubryki. Pod dodawaną w ten sposób treścią należy złożyć podpis. Jeżeli skarga jest sporządzana przy użyciu komputerowego edytora tekstu, to można zwiększyć rozmiary poszczególnych rubryk.</p> <p>5. Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności albo zaniechał dokonania czynności.</p> <p>6. Skarga podlega opłacie sądowej w wysokości 50 złotych.</p>	Data wpływu (wypełnia sąd)
<p>1. Komornik sądowy, do którego jest wnoszona skarga</p> <p>Należy podać imię i nazwisko komornika, numer porządkowy kancelarii oraz sąd rejonowy, przy którym działa komornik.</p>	
<p>2. Sygnatura akt sprawy egzekucyjnej</p> <p>Skarga może dotyczyć jednej lub kilku czynności (zaniechań) komornika w tej samej sprawie egzekucyjnej.</p>	
<p>3. Wnoszący skargę i strony postępowania</p> <p>W rubrykach 3.1.- 3.4. należy podać: imię i nazwisko osoby fizycznej albo nazwę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej. Skarżący lub jego pełnomocnik może też podać numer telefonu.</p>	
<p>3.1. Wnoszący skargę</p> <p>Jeżeli skargę wnosi osoba, która nie jest stroną ani uczestnikiem postępowania, należy też podać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. miejsce zamieszkania lub siedziby oraz adres osoby wnoszącej skargę; 2. gdy skargę wnosi przedsiębiorca wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - adres do korespondencji wpisany do tej ewidencji; 3. numer PESEL lub NIP skarżącego będącego osobą fizyczną, a jeżeli skarżący nie jest osobą fizyczną należy wskazać jego numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w razie jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP, o ile skarżący jest obowiązany do jego posiadania. 	
<p>3.1.1. Imię i nazwisko lub nazwa wnoszącego skargę</p>	<p>3.1.2. Adres zamieszkania/siedziby (dodatkowo można podać adres korespondencyjny, jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania/siedziby)</p>

3.2. Przedstawiciel ustawy wnoszący skargę lub pełnomocnik

Jeżeli skargę wnosi przedstawiciel ustawy (np. rodzic albo opiekun) skarżącego albo pełnomocnik, który dotychczas nie brał udziału w postępowaniu egzekucyjnym, należy podać także adres przedstawiciela albo pełnomocnika.

3.2.1. Imię i nazwisko

3.2.2. Adres

3.3. Wierzyciel, który złożył wniosek o wszczęcie egzekucji w sprawie

Należy podać imię i nazwisko lub nazwę, a jeżeli wierzycieli jest dwóch lub więcej należy wymienić wszystkich (nie jest wymagane podanie adresów wierzycieli ani wymienienie ich pełnomocników).

3.4. Dłużnik, przeciwko któremu toczy się postępowanie egzekucyjne

Należy podać imię i nazwisko lub nazwę, jeżeli dłużników jest dwóch lub więcej, należy wymienić wszystkich (nie jest wymagane podanie adresów dłużników ani wymienienie ich pełnomocników).

4. Oznaczenie zaskarżonej czynności albo zaniechania dokonania czynności**4.1. Zaskarzam:**

- czynność (czynności) komornika*
- zaniechanie dokonania czynności przez komornika*

4.2. Opis zaskarżonej (zaskarżonych) czynności lub przedmiotu zaniechania: Należy dokładnie określić zaskarżoną czynność lub czynności komornika w sposób umożliwiający identyfikację (np. przez wskazanie rodzaju czynności, daty dokonania, osoby lub przedmiotu do którego się odnosiła). Jeżeli skarga dotyczy części czynności, należy wskazać zaskarżoną część (np. jeden z punktów postanowienia komornika). W razie zaskarżenia zaniechania dokonania czynności przez komornika, należy wskazać jakiej lub jakich czynności komornik zaniechał.

5. Wniosek

Należy wskazać, jakich działań ze strony komornika lub sądu domaga się skarżący. Może to być żądanie uchylecia zaskarżonej czynności albo zmiany tej czynności, W razie zaniechania dokonania czynności przez komornika, skarżący może domagać się dokonania czynności.

5.1. Wnoszę o:

- uchYLENIE zaskarżonej czynności*
- ZMIANĘ zaskarżonej czynności*
- NAKAZANIE dokonania czynności*

5.2. Zwięzły opis wniosku: Jeżeli żądanie dotyczy zmiany czynności należy wskazać, na czym ma polegać zmiana. W razie skargi na zaniechanie dokonania czynności, należy wskazać czynność, której komornik powinien dokonać.

6. Uzasadnienie skargi

Należy zwięzle opisać zarzuty, które według skarżącego przemawiają za uwzględnieniem skargi. Skarżący może też zgłosić dowody potwierdzające fakty, na które się powołuje.

7. Inne wnioski

- zasądzenie kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi*
- pozostałe* (podać jakie):

8. Załączniki (należy wymienić wszystkie dokumenty dołączone do skargi):

- 1) ..... odpisów skargi i wszystkich załączników,
- 2) pełnomocnictwo*,
- 3) dokument lub dokumenty wykazujące upoważnienie do działania w imieniu skarżącego niebędącego osobą fizyczną*,
- 4) .....

9. Imię i nazwisko (czytelne) osoby (lub osób) wnoszącej skargę **oraz**
odręczny podpis

10. Data

POUCZENIE

Formularze są dostępne w kancelariach komorniczych, budynkach sądów oraz w Internecie pod adresem www.ms.gov.pl, www.komornik.pl oraz na stronach internetowych sądów rejonowych, okręgowych i kancelarii komorniczych.

Skarga nie musi być złożona na formularzu.

Skargę należy złożyć albo przesać do kancelarii komornika, który dokonał zaskarżonej czynności albo zaniechał dokonania czynności. Nadanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do komornika (datą wniesienia jest data nadania).

Niezachowanie warunków formalnych skargi, które uniemożliwia nadanie jej dalszego biegu, spowoduje, że skarżący zostanie wezwany do uzupełnienia braków skargi.

Przedmiotem skargi może być czynność komornika albo zaniechanie dokonania czynności przez komornika, które są niezgodne z przepisami prawa procesowego. Jeżeli strona kwestionuje zasadność nadania klauzuli wykonalności, to powinna wnieść zażalenie albo skargę na postanowienie o jej nadaniu. Jeżeli strona kwestionuje istnienie obowiązku objętego tytułem wykonawczym (np. twierdzi, że dług został spłacony albo roszczenie się przedawniło), to powinna wnieść pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego. Jeżeli zainteresowany twierdzi, że to jemu, a nie dłużnikowi, przysługuje prawo do zajętej rzeczy (np. prawo własności), to powinien wnieść pozew o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji na podstawie art. 841 Kodeksu postępowania cywilnego. Pozew należy wnieść w ciągu miesiąca od dnia dowiedzenia się o zajęciu przedmiotu przez komornika. Możliwe jest jednak złożenie skargi na zajęcie ruchomości w związku z naruszeniem przez komornika art. 845 § 2 k.p.c. W takim przypadku termin do wniesienia pozwu o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji zaczyna biec dla osoby, która złożyła skargę, od dnia doręczenia jej postanowienia oddalającego skargę.

Nie jest dopuszczalna skarga na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności, na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług, na wybór komornika któremu przekazano sprawę (art. 773¹ § 4 k.p.c.), na udzielenie przybicia ruchomości ulegających szybkiemu zepsuciu oraz na sporządzony przez komornika plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Plan podziału podlega zaskarżeniu w drodze zarzutów przeciwko planowi podziału.

Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia:

- a) dokonania czynności, jeżeli skarżący był obecny podczas czynności albo był wcześniej zawiadomiony o terminie dokonania czynności;
- b) zawiadomienia skarżącego o dokonaniu czynności, jeżeli skarżący nie był obecny podczas czynności i nie był wcześniej zawiadomiony o terminie dokonania czynności;
- c) dowiedzenia się przez skarżącego o dokonaniu czynności, jeżeli skarżący nie był przy niej obecny i nie został zawiadomiony o jej terminie ani o jej dokonaniu;
- d) dowiedzenia się, że czynność miała być dokonana, gdy skarga dotyczy zaniechania dokonania czynności przez komornika.

Sąd odrzuca skargę wniesioną po terminie.

Art. 3 ust. 5. ustawy o komornikach sądowych

Na czynności komornika, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, przysługuje skarga do sądu rejonowego. Przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, w szczególności art. 759 § 2 i art. 767-767⁴, stosuje się odpowiednio. Zażalenie na postanowienie sądu nie przysługuje, z wyjątkiem postanowień w przedmiocie kosztów komorniczych.

Art. 767³ [Odrzucenie skargi]

§ 1. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

§ 2. Przepis art. 759 § 2 stosuje się.

Art. 767⁴ [Zażalenie, skarga kasacyjna]

§ 1. Zażalenie na postanowienie sądu przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie.

§ 2. Na postanowienie sądu drugiej instancji wydane po rozpoznaniu zażalenia skarga kasacyjna nie przysługuje.

§ 3. W sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 768 [Zaskarżenie grzywny]

Na postanowienie sądu w przedmiocie ukarania grzywną przez komornika przysługuje zażalenie.

V. SKARGA NA CZYNNOŚCI KOMORNIKA

1. Uwagi wstępne

Skarga na czynności komornika jest niedewolutywnym środkiem (dewolutywność stan prawny przenoszący postępowanie do organu wyższej instancji), który nie powoduje przeniesienia postępowania przed sąd wyższej instancji, ale utrzymuje postępowanie kontrolne przed sądem, sprawującym nadzór nad komornikiem.

Jak zauważa się w orzecznictwie skarga na czynności komornika stanowi jednocześnie środek zaskarżenia (*sensu largo* - w szerokim znaczeniu), ponieważ powoduje wszczęcie postępowania kontrolnego, którego zadaniem, tak jak przy środkach odwoławczych w ścisłym znaczeniu (*sensu stricto*), jest zbadanie zaskarżonej czynności.

W literaturze skarga na czynności komornika zaliczana jest do szczególnych środków zaskarżenia, obok :

- zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji,
- skargi na plan podziału sporządzony przez zarządcę w toku egzekucji przez zarząd przymusowy,
- skargi na postanowienie referendarza sądowego.

Powyższe szczególne środki zaskarżenia odróżnia się w literaturze od nadzwyczajnych środków zaskarżenia, takich jak:

- skarga kasacyjna,
- skarga o wznowienie postępowania,
- skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Wskazane powyżej szczególne środki zaskarżenia cechuje suspensywność, a więc ich wniesienie skutkuje wstrzymaniem uprawomocnienia się czynności decyzyjnej.

Natomiast szczególne środki zaskarżenia nie mają innej cechy dewolutywności, co oznacza, że nie powodują przeniesienia sprawy do sądu wyższej instancji.

Przedmiotem skargi na czynności komornika mogą być:

- czynności o charakterze decyzyjnym (takie jak zarządzenie, postanowienie czy przybicie w egzekucji z ruchomości), ale także
- pozostałe czynności oraz
- zaniechania.

Jako zasadę wprowadzono możliwość zaskarżenia w drodze skargi wszystkich czynności komornika, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w przepisach KPC.

W literaturze wyróżnia się trzy grupy takich sytuacji:

- po pierwsze gdy na mocy przepisu ustawy wyłączona została dopuszczalność zaskarżenia czynności komornika (np. na udzielenie przybicia ruchomości ulegających szybkiemu zepsuciu),
- po drugie gdy zaskarzenie czynności komornika nie służy udzieleniu ochrony prawnej (np. skierowania przez komornika upomnienia wobec niewłaściwego zachowania) oraz
- po trzecie przewidziano inny środek zaskarżenia lub weryfikacji (np. zarzuty co do planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji).

Komentowany przepis został zmieniony w wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej na mocy ustawy z 10.7.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.), poprzez wskazanie w jakich przypadkach skarga na czynności komornika nie przysługuje. Zmiana nie powoduje zmian konstrukcyjnych dotyczących skargi na czynności komornika, jako środka zaskarżenia, gdyż dodany § 1¹ KPC jedynie doprecyzowuje w jakich przypadkach skarga na czynności komornika nie przysługuje, a zatem jej wniesienie spowoduje odrzucenie tego środka zaskarżenia jako niedopuszczalnego.

Natomiast przedmiotem skargi na czynności komornika może być także kwestia kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia egzekucji ustalonych przez komornika w postanowieniu.

Skargę na czynności komornika można wносить w każdym przypadku naruszenia przepisów regulujących przebieg postępowania egzekucyjnego

Skarga na czynności komornika nie przysługuje na:

- 1) zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma,
- 2) zawiadomienie o terminie czynności,
- 3) uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.

Ad1) Zarządzenie wydawane przez komornika zawierające wezwanie do usunięcia braków formalnych pisma wiąże się z umożliwieniem dokonania przez komornika wnioskowanych czynności i służy konwalidacji braków formalnych, ewentualnie fiskalnych pisma.

Ustawodawca zasadnie wyłączył spośród czynności podejmowanych przez komornika samo zarządzenie wzywające do usunięcia braków pisma, pozostawiając dopuszczalność zaskarżenia zarządzenia o zwrocie pisma. Samo wezwanie do usunięcia braków pisma jest czynnością pośrednią, nie wywołującą ujemnych skutków procesowych dla podmiotu, który jest wzywany do uzupełnienia braków. Ewentualne negatywne konsekwencje dla wnioskującego o dokonanie czynności wiążą się dopiero w przypadku zaniechania uzupełnienia stwierdzonych przez komornika w wezwaniu braków pisma, ale w tym zakresie ustawodawca nie wyłączył dopuszczalności zaskarżenia zarządzenia komornika o zwrocie wniosku.

Ad2) Wyłączono także dopuszczalność wniesienia skargi na czynności komornika w przypadku dokonywania zawiadomienia o terminie czynności, gdyż nie powoduje ono negatywnych skutków procesowych, gdyż ma jedynie umożliwić udział przy czynnościach podejmowanych przez komornika.

Na komorniku spoczywa obowiązek zawiadomienia o terminie planowanej czynności wówczas, gdy przepis tak stanowi:

- art. 850 kpc [**Obecność wierzyciela**] *Wierzyciel może żądać, aby zajęcie nastąpiło w jego obecności. W tym wypadku komornik zawiadomi go o terminie, w którym zajęcie ma być dokonane. Jeżeli wierzyciel nie stawia się w wyznaczonym terminie, komornik dokona zajęcia w jego nieobecności. Jeżeli komornik bez zawiadomienia wierzyciela dokonał zajęcia w jego nieobecności, wierzyciel może żądać sprawdzenia zajęcia z jego udziałem.*

- art. 867 kpc *Sprzedaż licytacyjna*

- art. 945 [Zawiadomienie o opisie i oszacowaniu]

Ad3) Trzecie wyłączenie z zakresu dopuszczalności zaskarżenia skargą na czynności komornika dotyczy uiszczenia przez komornika podatku od towarów i usług, gdyż nie dotyczy to zagadnienia związanego z naliczeniem podatku od towarów i usług od ceny uzyskanej w ramach dokonywanych czynności egzekucyjnych, lecz tylko odprowadzenia (uiszczenia) przez komornika podatku VAT. Problematyka odprowadzenia (uiszczenia) podatku została uregulowana w ustawie z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa, a więc nie powinna stanowić podstawy do weryfikacji dla sądu powszechnego.

Skarga przysługuje zarówno na czynności, jak i zaniechanie podjęcia czynności przez komornika, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, a więc jeżeli nie został przewidziany inny środek zaskarżenia. Odmiennosc skargi na zaniechanie czynności polega na tym, że skargę na zaniechanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia, w którym czynność miała być dokonana, oraz polega na treści żądania, gdyż wówczas wnosi się o nakazanie dokonania określonej czynności, która została zaniechana przez komornika. Skarga na zaniechanie nie zmierza do uchylecia lub zmiany czynności organów postępowania. Z powyższych względów skarga na zaniechanie czynności przez komornika nie tylko nie odznacza się cechą dewolutywności, ale także nie posiada cechy suspensywności. Skarga na zaniechanie przez komornika podjęcia czynności nie spełnia więc żadnej z cech środków zaskarżenia. Zaniechania nie można utożsamiać z beczynnością komornika, w przypadku której albo można wnieść skargę na beczynność organu, albo wystąpić do sądu z wnioskiem o podjęcie czynności nadzorczych w trybie art. 759 § 2 KPC. Podstawą do wniesienia skargi na zaniechanie dokonania przez komornika czynności będzie zaniechanie podjęcia czynności, pomimo iż wynika to z przepisu ustawy lub innego aktu prawnego wykonawczego, albo obowiązek taki został nałożony na komornika przez sąd jako organ egzekucyjny

2. Organ właściwy do rozpoznania skargi na czynności komornika

Właściwy do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd rejonowy, przy którym działa komornik, chyba że komornik uwzględnił wniesioną skargę w całości, gdyż wówczas rozpoznanie skargi jest niecelowe.

W sytuacji kiedy do prowadzenia egzekucji przez wierzyciela został wybrany komornik poza właściwością wynikającą z KPC, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według zasad ogólnych. Wybór komornika poza właściwością wynikającą z przepisów KPC oznacza skorzystanie z prawa przewidzianego w art. 8 ust. 5 KomSEgzU.

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego, dokonana na mocy ustawy z 10.7.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.), zmienia tryb związany z wnoszeniem skargi na czynności komornika. Aktualnie skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Następnie komornik sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi i przekazuje je wraz ze skargą oraz aktami sprawy do właściwego sądu. Komornik może uwzględnić w całości skargę, wówczas nie sporządza uzasadnienia i nie przekazuje skargi wraz z aktami sprawy do sądu. O uwzględnieniu skargi komornik powinien zawiadomić skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy. Natomiast w razie przekazania przez komornika skargi wraz z uzasadnieniem zaskarżonej czynności i aktami sprawy do sądu, jej kontrolę pod względem formalnym i fiskalnym przeprowadza przewodniczący. W przypadku stwierdzenia wadliwości uniemożliwiających nadanie skardze prawidłowego biegu, przewodniczący (stosownie do art. 130 i n. w zw. z art. 13 § 2 KPC) wzywa noszącego skargę do jej uzupełnienia, z tym że pod rygorem odrzucenia skargi (w myśl art. 767³ KPC). Jeśli skarga spełnia wszystkie wymogi formalne i fiskalne lub braki w tym zakresie zostały uzupełnione, sąd rozpoznaje merytorycznie skargę.

3. Przesłanki dopuszczalności skargi na czynności komornika

4. Podmioty uprawnione do wniesienia skargi

Skargę może wnieść każdy, a więc także osoba trzecia, której prawa zostały przez czynność lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone:

- strony prowadzonego postępowania (dłużnik - wierzyciel),
- sąd,
- Prokurator,
- Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Rzecznik Praw Dziecka
- organizacje pozarządowe

W wyniku nowelizacji dokonanej na mocy ustawy z 02 lipca 2004r. został jednoznacznie określony zakres podmiotowy skargi na czynności komornika, poprzez określenie jakie podmioty posiadają uprawnienie do jej wniesienia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd o szerokim zakresie podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi na czynności komornika, gdyż Sąd Najwyższy uznał, że skargę taką może wnieść każdy, a więc także osoba trzecia, jeśli tylko wykaże posiadanie interesu prawnego. Uprawnienie do wniesienia skargi przysługuje stronie, jak i innej osobie, której prawa zostały przez czynność lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Ustawa uzależnia uprawnienie do wniesienia skargi na czynności komornika od naruszenia prawa lub jego zagrożenia wskutek czynności lub zaniechania komornika.

Prawo do wniesienia skargi przysługuje ponadto podmiotom mogącym występować w postępowaniu na prawach strony, tj. prokuratorowi, RPO, RPDz i organizacjom pozarządowym, a więc podmiotom, do których stosuje się odpowiednio przepisy o prokuratorze. Uprawnienie do wniesienia skargi na czynności komornika nie będzie przysługiwać natomiast sądowi zarządzającemu wszczęcie egzekucji oraz organowi żądającemu wszczęcia egzekucji na podstawie art. 796 § 2 i 3 KPC (por. *S. Cieślak*, [w:] *Jankowski*, KPC).

5. Termin na wniesienie skargi

Skargę wraz z odpisem wnosi się w terminie tygodniowym do komornika. Termin na wniesienie skargi należy liczyć od dnia dokonania czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone, bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona. W pozostałych przypadkach skargę wnosi się w terminie tygodniowym licząc od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku takiego zawiadomienia od dnia, powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności. Obecnie (tj. po nowelizacji dokonanej na mocy ustawy z 10.7.2015 r.) przepis precyzuje, że w przypadku braku zawiadomienia o dokonaniu czynności skarżącego termin do wniesienia skargi liczy się od dnia "powzięcia wiadomości", a nie jak dotychczas "dowiedzenia się" przez skarżącego o dokonanej czynności, a skargę na zaniechanie przez komornika dokonania czynności w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność "miała" być dokonana, zamiast "powinna".

6. Wymogi formalne skargi

Jak zasadnie wskazuje się w obecnie wyłączną formą przewidzianą dla wniesienia skargi na czynności komornika jest form pisemna.

Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego (art. 126 i n. w z w. z art. 13 § 2 KPC), tj. oznaczenie sądu, do którego kierowana jest skarga, oznaczenie stron postępowania, wskazanie adresów stron postępowania, oznaczenie rodzaju pisma (Skarga na czynności komornika), sygnaturę akt komorniczych, oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak też zawierać wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem (art. 767 § 3 KPC), a także podpis osoby wnoszącej skargę.

Sąd po otrzymaniu skargi wraz z aktami stwierdziwszy braki formalne skargi wzywa wnoszącego do ich uzupełnienia w terminie tygodniowym.

Określenia zaskarżonej czynności lub czynności, której zaniechano, należy dokonać w sposób pozwalający na ustalenie o jaką czynność lub zaniechanie chodzi. Z powyższych względów w skardze nie tylko powinno się określić jaki komornik podjął wadliwie czynność lub jej zaniechał, ale także dokładnie wskazać kiedy to miało lub powinno mieć miejsce i uzasadnić na czym wadliwość tych czynności lub zaniechań polegała. Precyzyjne określenie daty skarżonej czynności lub zaniechania jest niezbędne dla ustalenia przez sąd, czy skarżący zachował ustawowy termin do wniesienia skargi na czynności komornika.

7. Tryb rozpoznania skargi na czynności komornika

W wyniku nowelizacji (dokonanej ustawą z 10.7.2015 r.) zmieniono tryb wnoszenia skargi na czynności komornika. Dotychczas skargę na czynności komornika wносиło się bezpośrednio do sądu, a sąd odpis skargi przesyłał komornikowi, który w terminie trzech dni miał obowiązek sporządzić na piśmie uzasadnienie dokonanej czynności lub przyczyn jej zaniechania, a następnie przekazuje wraz z aktami sprawy do sądu, do którego wniesiono skargę. Komornik miał możliwość uwzględnienia w całości skargi, wówczas zawiadamiała o uwzględnieniu skargi sąd, skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy. Sąd wówczas umarzał postępowanie wywołane wniesieniem skargi na czynności komornika. Obecnie skargę wnosi się bezpośrednio do komornika, który tylko w przypadku

kiedy nie uznaje zasadności wniesionej skargi nie przedstawia skargi wraz z aktami sprawy do rozpoznania sądowi rejonowemu.

Od skargi na czynności komornika pobiera się opłatę stałą w kwocie 100zł

8. Rozstrzygnięcia sądu

W wyniku postępowania wszczętego na skutek skargi na czynności komornika sąd rozpoznający skargę może:

- w całości lub w części uwzględnić skargę,
- oddalić skargę, jeżeli nie znajdzie w czynnościach podejmowanych przez komornika żadnych uchybień,
- odrzucić skargę, jeżeli została złożona po terminie lub z innych przyczyn była niedopuszczalna

Zaskarżalność postanowień sądu

Na postanowienie sądu uchylającego czynność komornika, wydane w wyniku rozpoznania skargi na czynności komornika przysługuje zażalenie do sądu II instancji wówczas, gdy zaskarżone postanowienie zmierza do zakończenia postępowania

Wyjątek!

Na postanowienie sądu oddalające skargę na czynność komornika polegającą na zajęciu ruchomości zażalenie nie przysługuje.

Zgodnie z art. 298 § 4 KomSądU do skarg na czynności komornika składanych po dniu wejścia w życie tej ustawy, tj. po 01 stycznia 2019r.) stosuje się przepis art. 767 § 5 ustawy zmienianej w art. 261 (KPC), z tym że skargi na czynności komornika dotyczące postępowań egzekucyjnych wszczętych i nie zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy komornik, w przypadku braku podstaw do ich uwzględnienia, przekazuje sądowi właściwemu zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Od nowego roku zostanie wprowadzony formularz urzędowy ułatwiający złożenie skargi na czynności komornika. Komornik będzie doręczał formularz skargi przy pierwszej czynności egzekucyjnej dłużnikowi oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią.

Od 2019 roku opłata ta zostanie pomniejszona o połowę i będzie wynosić 50 zł.

W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

VII. UTRWALANIE PRZEBIEGU CZYNNOŚCI

Art. 809¹ kpc [Utrwalanie przebiegu czynności] wchodzi od 2019-01-01

§ 1. Utrwalaniu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk podlegają przebieg następujących czynności egzekucyjnych dokonywanych przez komornika poza kancelarią:

- 1) z udziałem dłużnika zmierzające do ustalenia jego stanu majątkowego,
- 2) zajęcie ruchomości,
- 3) wykonanie postanowienia o oddaniu ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik,
- 4) licytacja ruchomości z wyłączeniem licytacji elektronicznej,
- 5) licytacja nieruchomości, chyba że jej przebieg jest utrwalany w sposób określony w art. 972 § 2kpc,
- 6) oględziny nieruchomości,
- 7) wprowadzenie w zarząd nieruchomości w trybie art. 933kpc,
- 8) opróżnienie pomieszczeń z osób lub rzeczy,
- 9) wydanie ruchomości i nieruchomości,
- 10) wprowadzenie w posiadanie,
- 11) przymusowe otwarcie pomieszczenia,
- 12) przeszukanie mieszkania lub pomieszczenia gospodarczego dłużnika.

§ 2. Komornik utrwała przebieg czynności w trybie określonym w § 1, również gdy wniosek taki złoży co najmniej jedna ze stron postępowania.

§ 3. Komornik uprzedza osoby uczestniczące w czynności o utrwalaniu przebiegu czynności, o których mowa w § 1 i 2. Komornik przerywa utrwalanie przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba sprzeciwiają się temu, o czym należy te osoby pouczyć. Na żądanie osoby, która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności, komornik podejmuje utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.

§ 4. W przypadku utrwalania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk przebiegu czynności, w protokole zamieszcza się poza elementami wymienionymi w art. 809 pkt 1, 2 i 4-7 kpc jedynie zwięzłe sprawozdanie z przebiegu czynności. Powyższe nie zwalnia z obowiązku sporządzenia pełnego protokołu zajęcia.

§ 5. Komornik umożliwia stronom i uczestnikom postępowania zapoznanie się z zapisem obrazu i dźwięku w siedzibie kancelarii komorniczej. Stronom ani uczestnikom postępowania nie wydaje się zapisu obrazu i dźwięku.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania obrazu i dźwięku, sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów oraz sposób zapoznania się z zapisem obrazu i dźwięku, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu i dźwięku przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem oraz zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniu oraz osób trzecich, których wizerunek został utrwalony.

Art. 5 ustawy o kosztach komorniczych [Prawo do zwrotu poniesionych wydatków]
Komornikowi przysługuje zwrot niezbędnych wydatków poniesionych w toku postępowania albo w trakcie innych czynności wyłącznie w zakresie określonym ustawą.

Art. 6 ustawy o kosztach komorniczych [Katalog wydatków] Wydatkami są:
5) zryczałtowane koszty utrwalania czynności odbywających się poza kancelarią oraz przechowywania zapisu obrazu i dźwięku, o ile wierzyciel domagał się utrwalenia czynności

Art. 15 ustawy o kosztach komorniczych [Zryczałtowany zwrot kosztów związanych z utrwalaniem oraz przechowywaniem zapisu obrazu i dźwięku]
3. Komornikowi, który podejmuje czynności poza siedzibą kancelarii i utrwała ich przebieg w sposób przewidziany w art. 809¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, należy się zryczałtowany zwrot kosztów związanych z utrwalaniem oraz przechowywaniem zapisu obrazu i dźwięku, w wysokości 50 złotych, niezależnie od liczby czynności i objętości danych utrwalonych w sprawie.

VIII. ELEKTRONICZNA LICYTACJA

Art. 879¹ kpc [Odesłanie]

Do sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej stosuje się przepisy rozdziału 2 z odrębnościami wynikającymi z niniejszego rozdziału.

Art. 879² kpc [Licytacja elektroniczna na wniosek wierzyciela]

Komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej na wniosek wierzyciela. W razie złożenia wniosku komornik oddaje zajęte ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik, chyba że dozór taki został już ustanowiony albo ruchomość została złożona do depozytu sądowego lub oddana na przechowanie właściwej instytucji.

Art. 879³ kpc [Termin złożenia wniosku]

Wniosek o dokonanie sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej składa się przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji.

Art. 879⁴ kpc [Obwieszczenie o licytacji elektronicznej]

§ 1. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej jest dokonywana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik zamieszcza obwieszczenie o licytacji elektronicznej także w systemie teleinformatycznym.

§ 3. W obwieszczeniu o licytacji elektronicznej wskazuje się przedmiot oraz warunki licytacji, sumę oszacowania i cenę wywołania oraz miejsce i czas, w których można oglądać ruchomość, a ponadto zdjęcie lub zdjęcia ruchomości podlegającej sprzedaży, informację o chwili rozpoczęcia i o chwili zakończenia licytacji oraz informację o tym, że warunkiem

udziału w licytacji jest złożenie rękojmi. W obwieszczeniu o licytacji elektronicznej zamieszcza się wzmiankę, że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do przeprowadzenia licytacji i przybicia na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie ruchomości od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orzeczenie wstrzymujące egzekucję. W obwieszczeniu o licytacji elektronicznej komornik poucza o treści § 4 oraz art. 879⁵, art. 879⁶ § 1 i art. 879⁹.

§ 4. W sądach rejonowych zapewnia się dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną.

Art. 879⁵ kpc [Rękojmia]

§ 1. Przystępujący do przetargu składa rękojmię za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Rękojmia może być także złożona komornikowi, który potwierdza ten fakt w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁶ kpc [Termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej]

§ 1. Licytacja elektroniczna rozpoczyna się z chwilą określoną w obwieszczeniu o licytacji elektronicznej i kończy się w chwili wyznaczonej przez komornika.

§ 2. Komornik wyznacza termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej w taki sposób, aby czas jej trwania wynosił co najmniej siedem dni, a jej zakończenie przypadało w godzinach urzędowania sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

§ 3. Natychmiast po zakończeniu licytacji elektronicznej komornik udziela przybicia osobie ofiarującej najwyższą cenę w chwili zakończenia licytacji elektronicznej. Przybicie jest udzielane w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁷ kpc [Przybicie]

O przybiciu komornik zawiadamia wierzyciela i dłużnika. Zawiadomienie o przybiciu doręcza się licytantom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁸ kpc [Zrzeczenie się w przypadku nierozstrzygnięcia skargi w terminie]

W przypadku, o którym mowa w art. 870 § 3, zrzeczenie jest dokonywane wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁹ kpc [Uiszczenie ceny nabycia]

Nabywca jest obowiązany zapłacić cenę nabycia w dniu następnym po doręczeniu zawiadomienia o przybiciu w godzinach urzędowania kancelarii komorniczej lub na rachunek bankowy komornika do godziny osiemnastej dnia następnego. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, cenę uiszcza się w następnym dniu po dniu albo dniach wolnych od pracy. Cena nabycia może być uiszczona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879¹⁰ kpc [Wybór przedsiębiorcy lub osoby]

§ 1. W przypadkach, o których mowa w art. 865 § 1, art. 866¹ oraz art. 866² § 1 i 2, wybór przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa może być dokonany na wniosek wierzyciela złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik może sprzedać ruchomości, o których mowa w art. 864 § 2, oraz dokonać wyboru osoby, której sprzeda ruchomość, w trybie określonym w art. 864¹, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879¹¹ kpc [Delegacja ustawowa]

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzenia licytacji elektronicznej oraz sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰, mając na względzie zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w licytacji, sprawność postępowania, skuteczność egzekucji, zapewnienie bezpieczeństwa posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz dostępność systemu teleinformatycznego.

IX.ELEKTRONICZNA LICYTACJA

W wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego na mocy art. 2 pkt.102 ustawy z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.) zostały dodane przepisy w części trzeciej w tytule II w dziale I KPC rozdział 3 zatytułowany "Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej", gdzie określono zasady i tryb związany z przeprowadzaniem licytacji w formie elektronicznej. Jak wynika z uzasadnienia do projektu przedmiotowej ustawy nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego, w zamiarze ustawodawcy wprowadzenie nowego sposobu przeprowadzania licytacji z ruchomości w drodze licytacji elektronicznej powinno zwiększyć efektywność dokonywanej sprzedaży ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Wykładnia literalna komentowanego przepisu wskazuje, że dotychczasowe zasady prowadzenia egzekucji z ruchomości uregulowane w rozdziale 2 będą miały nadal zastosowanie, jednakże z odrębnościami określonymi w rozdziale 3 o sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej. W związku z tym trzeba będzie w zakresie wykładni przepisów odwołać się także do celu i funkcji licytacji prowadzonej w drodze elektronicznej, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad przeprowadzania sprzedaży w drodze licytacji publicznej.

Stosownie do art. 21 pkt 8 ustawy z 10.7.2015r. przepisy rozdziału 3 w dziale I w tytule II w części trzeciej KPC zmienianej na mocy art. 2 pkt 102 ustawy z 10.7.2015r., tj. o sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej, mają mieć zastosowanie do egzekucji z ruchomości wszczętej po wejściu w życie ustawy nowelizującej.

Początkowo miały zatem wejść w życie w 8.9.2016 r., jednakże na mocy art. 3 pkt 5 ustawy z 22.7.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o notariacie oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1358), która weszła w życie 8.9.2016 r. dodany został art. 23 pkt 1a, przedłużający *vacatio legis* wejścia w życie dodanych przepisów o sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej w postępowaniu egzekucyjnym do dnia 1.3.2017r.

Sprzedaż ruchomości w drodze licytacji elektronicznej stanowić będzie zatem alternatywną formę dokonania sprzedaży zajętych ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w ramach sposobów prowadzenia egzekucji z ruchomości, przy czym skorzystanie z tej formy dokonywania sprzedaży zależy wyłącznie od wierzyciela, choć jeśli nie skorzysta z tej formy przed wyznaczeniem terminu licytacji publicznej (w tradycyjnej formie) lub nie złoży takiego wniosku wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji, to nie będzie możliwe przeprowadzenie sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej.

Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej dokonywana będzie przez komornika sądowego. Z inicjatywą do przeprowadzenia sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej będzie uprawniony wystąpić wyłącznie wierzyciel. Zasadniczo od 8.9.2016r., jeżeli wierzyciel nie wskaże sposobu prowadzenia egzekucji, to komornik ocenia, jaki w danym przypadku będzie najmniej uciążliwy dla dłużnika sposób prowadzenia egzekucji, przy jednoczesnym uwzględnieniu jak najpełniejszego zaspokojenia wierzyciela egzekwującego. W związku z tym, to do komornika należeć będzie wybór czy dokonywać sprzedaży w drodze licytacji. Jednakże wobec jednoznacznego brzmienia komentowanego przepisu uznać należy, że wybór formy dokonania sprzedaży zajętych w postępowaniu egzekucyjnym ruchomości w drodze sprzedaży elektronicznej należy wyłącznie do wierzyciela, a więc stanowi wyraz zasady dyspozycyjności w postępowaniu egzekucyjnym.

W razie złożenia wniosku przez wierzyciela o przeprowadzenie sprzedaży ruchomości w drodze elektronicznej, komornik oddaje zajęte ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik, chyba, że dozór taki został już ustanowiony albo ruchomość została złożona do depozytu sądowego lub oddana na przechowanie właściwej instytucji (art. 879² KPC). Uznać należy, że regulacja taka wynika z zapewnienia ochrony praw potencjalnego nabywcy licytacyjnego. Dłużnik mógłby bowiem uchylać się od wydania sprzedanej rzeczy, utrudnić odbiór, uszkodzić lub zmniejszyć jej wartość.

Niezbędnym warunkiem sprzedaży ruchomości przez komornika sądowego w drodze licytacji elektronicznej jest nie tylko złożenie takiego wniosku przez wierzyciela, ale wniosek ten nie może zostać złożony później niż przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji. Z treści oświadczenia wierzyciela musi jednoznacznie wynikać, że wnioskuje o dokonanie sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej oraz jaka z zajętych ruchomości ma zostać sprzedana w tej formie.

Wierzyciel może zdecydować o formie sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej zarówno przed wyznaczeniem pierwszego terminu licytacji publicznej, jak i na dalszym etapie prowadzenia tego sposobu egzekucji. Stosownie do art. 875 § 1 w zw. z art. 879¹ KPC – w sytuacji, kiedy nie doszło do licytacji ruchomości dłużnika egzekwowanego w pierwszym terminie, to wierzyciel może w ciągu dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia komornika żądać wyznaczenia drugiej licytacji lub przejąć na własność ruchomości wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od ceny wywołania. W związku z tym, jeśli wierzyciel nie zdecyduje się na przejęcie na własność ruchomości dłużnika, a chciałby, aby druga licytacja była prowadzona w formie elektronicznej, to nie tylko powinien złożyć wniosek o wyznaczenie terminu drugiej licytacji, ale także zawniekskować o jej przeprowadzenie w formie elektronicznej.

W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku o dokonanie sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej po wyznaczeniu terminu licytacji publicznej w tradycyjnej formie lub po

upływie terminu do złożenia wniosku o wyznaczenie drugiej licytacji, wniosek taki podlegać będzie odrzuceniu, jako niedopuszczalny. Komornik zobowiązany będzie, zatem nie tylko do weryfikacji złożonego wniosku i ustalenia czy wierzyciel złożył wniosek w terminie, a w przypadku stwierdzenia niedochowania terminu, ale także wydania postanowienia o odrzuceniu takiego wniosku, jako niedopuszczalnego. Legitymowanym do zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu wniosku o dokonanie sprzedaży ruchomości w formie licytacji elektronicznej przysługiwać będzie wyłącznie wierzycielowi, który taki wniosek złożył.

Powstaje wątpliwość, w jakiej formie należy prowadzić sprzedaż zajętej ruchomości w sytuacji, kiedy egzekucja prowadzona jest na rzecz kilku wierzycieli egzekwujących, a zostały złożone równoległe odmienne wnioski przez wierzycieli, tj. jeden o przeprowadzenie egzekucji w drodze licytacji elektronicznej, a drugi w tradycyjnej licytacji publicznej. Na etapie związanym z wyznaczeniem terminu pierwszej licytacji nie ulega wątpliwości, że decydujące znaczenie ma wniosek o dokonanie sprzedaży w drodze elektronicznej, gdyż w tradycyjnej formie sprzedaży w drodze licytacji publicznej, to komornik wyznacza termin licytacji. W związku z tym, jeśli wniosek został złożony przed wyznaczeniem terminu licytacji przez komornika, to powinna zostać przeprowadzona licytacja w drodze elektronicznej. Natomiast jeśli przeprowadzona została bezskuteczna pierwsza licytacja publiczna i wpłynęły równoległe dwa odmienne wnioski, co do formy prowadzenia sprzedaży ruchomości, to wprawdzie ustawodawca nie reguluje tej kwestii, zważywszy na funkcję wprowadzenia elektronicznej formy sprzedaży oraz aspekt ekonomiki postępowania wydaje się celowym przyznanie pierwszeństwa licytacji prowadzonej w drodze elektronicznej.

Sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej dokonuje komornik za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Skutkiem takiej licytacji jest to, że prawa osób trzecich nie stanowią przeszkody do przeprowadzenia licytacji i przybicia na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie ruchomości od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orzeczenie wstrzymujące egzekucję

W związku z tym, że sprzedaż ruchomości w drodze licytacji elektronicznej dokonuje komornik za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to również obwieszczenie o takiej licytacji następuje w systemie teleinformatycznym. W obwieszczeniu o licytacji elektronicznej należy wskazać, co stanowi przedmiot sprzedaży oraz określić warunki licytacji, sumę oszacowania i cenę wywołania, jak też miejsce i czas, w których można oglądać ruchomość. Ponadto należy zamieścić zdjęcie lub zdjęcia ruchomości podlegającej sprzedaży, informację o chwili rozpoczęcia i chwili zakończenia licytacji oraz o tym, że warunkiem udziału w licytacji jest złożenie rękojmi. W obwieszczeniu o licytacji elektronicznej zamieszcza się wzmiankę, że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do przeprowadzenia licytacji i przybicia na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie ruchomości od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orzeczenie wstrzymujące egzekucję. Komentowany przepis jest przepisem szczególnym w związku z tym niedopuszczalne jest do odwoływania się w tym zakresie do treści art. 867 § 1² KPC. Natomiast dopuszczalne jest jedno obwieszczenie o kilku licytacjach w drodze elektronicznej.

Celem umożliwienia przeprowadzenia sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej w sądach rejonowych zapewnia się dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną.

Art. 833 [Dochody]

§ 1. Wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy.

§ 1¹. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych, wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do uposażeń posłów i senatorów, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzeń członków spółdzielni pracy oraz wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania.

wchodzi od 2019-01-01

§ 2¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz .U. z 2017 r. poz. 1385).

Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 830 kodeksu postępowania cywilnego zawierającego tzw. delegację ustawową, zgodnie z którą Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa oraz Ministrem Finansów określił rozporządzeniem, jakie przedmioty należące do rolnika prowadzącego gospodarstwo nie podlegają egzekucji.

Egzekucji komorniczej nie podlegają:

- stado podstawowe zwierząt gospodarskich w tym: bydła mlecznego, bydła mięsnego, koni, kóz, owiec, świń, drobiu, zwierząt futerkowych oraz innych gatunków, stanowiących podstawę produkcji zwierzęcej w gospodarstwie rolnym dłużnika,
- zwierzęta gospodarskie, poza stadem podstawowym, w drugiej połowie okresu ciąży i w okresie odchowu potomstwa oraz źrebięta do 6 miesięcy, cielęta do 4 miesięcy, jagnięta do 3 miesięcy, prosięta do 2 miesięcy, koźlęta do 5 miesięcy,
- stado użytkowe drobiu, co do którego zawarto umowę na dostawę ptaków z tego stada lub produktów pochodzących od tych ptaków,
- zwierzęta futerkowe, co do których hodowca zawarł umowę na dostawę skór tych zwierząt,
- rodziny pszczoły pszczoły miodnej (*Apis mellifera*) wraz z zasiedlonymi przez te rodziny ulami.

Komornik prowadzą egzekucję nie ma prawa także odebrać rolnikowi podstawowych maszyn, narzędzi i urządzeń rolniczych, bez których niemożliwe byłoby wykonywanie niezbędnej pracy w gospodarstwie. Jako przykład można tu podać ciągniki rolnicze z maszynami i sprzętem współpracującym.

Egzekucji nie podlegają także:

- silosy na zboża i pasze,
- zapasy paliwa i części zamienne, niezbędne do normalnej pracy ciągnika i maszyn rolniczych,
- materiał siewny, zboże i inne ziemiopłody niezbędne do siewów,
- zapasy opału na okres 6 miesięcy,
- nawozy, środki ochrony roślin oraz środki wspomagające uprawę roślin, w ilości niezbędnej na dany rok gospodarczy,
- zapasy paszy i ściółki dla zwierząt, do najbliższych zbiorów,
- podstawowy sprzęt techniczny, niezbędny do zakończenia cyklu danej technologii produkcji w przypadku gospodarstwa specjalistycznego,
- zaliczki na poczet dostaw produktów rolnych,
- budynki gospodarcze i grunty rolne, niezbędne do hodowli zwierząt w proporcji uzależnionej od wielkości stada podstawowego i niezbędnej nadwyżki inwentarza,
- budynki gospodarcze magazynowe, składowe, przechowalnie oraz szklarnie, tunele foliowe i inspekty do prowadzenia produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym wraz z wyposażeniem.

Niektóre z wymienionych przedmiotów podlegają egzekucji jedynie w pewnej ilości (np. nawozy, środki ochrony i wspomagacze może komornik zabrać ale tylko tyle, aby nie odebrać rolnikowi ilości niezbędnej na dany rok gospodarczy).

ponadto komornik może zdecydować o wyłączeniu elementów gospodarstwa rolnego spod egzekucji ponad ilości wymienione w rozporządzeniu, jeżeli uzna, że jest to niezbędne do zapewnienia możliwości dalszego prowadzenia gospodarstwa rolnego. Jednak w takiej sytuacji komornik musi wystąpić do izby rolniczej właściwej ze względu na położenie gospodarstwa rolnego dłużnika o wydanie opinii w tym zakresie. Bowiem zgodnie z § 2. ust. 2. rozporządzenia komornik, w terminie 3 dni po dokonaniu zajęcia, występuje do izby rolniczej, z wnioskiem o wydanie, w terminie 14 dni, opinii, czy dane składniki gospodarstwa rolnego są również niezbędne do dalszego prowadzenia tego gospodarstwa.

wierzyciel ma kilka możliwości, aby zwiększyć swoje szanse na odzyskanie należności. Jeżeli będzie decydował się na sprzedaż towaru rolnikowi z odroczonym terminem płatności, powinien jeszcze przed zawarciem umowy, uzyskać jak najwięcej informacji o majątku dłużnika takich jak: nr rachunku bankowego, czy dane kontrahentów, u których można będzie zająć wierzytelności. Powinien też koniecznie uzyskać informację o numerach ksiąg wieczystych nieruchomości dłużnika. Zgodnie bowiem z § 5 nowego rozporządzenia, jego przepisów nie stosuje się w razie równoczesnego skierowania egzekucji do wszystkich nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa prowadzonego przez dłużnika. W takiej sytuacji, jeżeli wniosek egzekucyjny będzie zawierał wniosek o wszczęcie egzekucji z wszystkich nieruchomości rolnika, powyższe ograniczenia egzekucji nie będą miały zastosowania, co z pewnością zwiększy szansę na uzyskanie zapłaty.

Drugim wyjątkiem, kiedy ograniczenia egzekucji nie będą miały zastosowania, jest egzekucja alimentów, renty i należności powstałych w związku z pracą zarobkową wykonywaną w gospodarstwie rolnym dłużnika.

XII. Opłaty zgodnie z treścią ustawy o kosztach komorniczych

Art. 22 ustawy o kosztach komorniczych [Wezwanie do uiszczenia opłaty]

1. Opłatę od wniosku o wykonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego lub europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, opłatę za egzekucję świadczeń niepieniężnych oraz opłaty, o których mowa w art. 40-42, art. 43 ust. 1 oraz art. 44, wnioskodawca uiszcza wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji, wykonanie zabezpieczenia roszczenia, wszczęcie innego postępowania albo dokonanie innej czynności.
2. Jeżeli od wniosku nie uiszczono należnej opłaty, komornik wzywa wnioskodawcę do jej uiszczenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli wniosek złożyła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, komornik wyznacza termin na uiszczenie opłaty nie krótszy niż miesiąc. W wezwaniu komornik określa wysokość należnej opłaty, termin jej uiszczenia oraz poucza wnioskodawcę o skutkach niewykonania wezwania.
3. Komornik nie podejmuje czynności na skutek wniosku, od którego nie została uiszczona należna opłata.
4. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, komornik zwraca wniosek. Wniosek zwrócony nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem.
5. W razie uiszczenia opłaty komornik podejmuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia uiszczenia opłaty, działania niezbędne do skutecznego przeprowadzenia egzekucji, wykonania zabezpieczenia roszczenia, przeprowadzenia innego postępowania albo dokonania innej czynności.
6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się do wniosku o rozszerzenie egzekucji lub wykonania zabezpieczenia roszczenia.

Art. 29 ustawy o kosztach komorniczych [Opłata w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela]

1. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli jednak wierzyciel wykáže, że przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.
2. Jeżeli wniosek wierzyciela, o którym mowa w ust. 1, został zgłoszony przed doręzeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, opłata wynosi 100 złotych.
3. W sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego dłużnika obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.
4. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn niż wskazane w ust. 1 komornik pobiera od wierzyciela opłatę w wysokości 150 złotych, z wyjątkiem

przypadków, o których mowa w art. 30. Opłata podlega zmniejszeniu o sumę opłat egzekucyjnych ściągniętych i obciążających dłużnika.

5. Opłaty, o której mowa w ust. 4, nie pobiera się:
  - 1) od osób fizycznych dochodzących roszczeń pracowniczych lub odszkodowawczych;
  - 2) od jednostek samorządu terytorialnego;
  - 3) od podmiotów, których przedmiotem działalności:
    - a) nie jest działalność finansowa i ubezpieczeniowa w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1068, z 2017 r. poz. 60 oraz z 2018 r. poz. 650) albo
    - b) jest działalność finansowa i ubezpieczeniowa w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, o ile są wierzycielami pierwotnymi, a wierzytelność nie była przedmiotem obrotu - pod warunkiem że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed upływem dwóch lat od powstania tytułu egzekucyjnego obejmującego daną wierzytelność.
6. Przepisu ust. 1 zdanie pierwsze nie stosuje się do wierzyciela będącego jednostką samorządu terytorialnego.
7. W celu pobrania opłat, o których mowa w ust. 1-4, komornik wydaje postanowienie.

Art. 30 ustawy o kosztach komorniczych [Opłata w razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego]

W razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby niebędącej dłużnikiem komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. W takim przypadku komornik nie ściąga ani nie pobiera opłaty od dłużnika, a opłatę ściągniętą lub pobraną zwraca dłużnikowi. Przepisów art. 29 ust. 1-3 nie stosuje się.

Art. 31 ustawy o kosztach komorniczych [Opłata stosunkowa od wniosku o wykonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego]

Opłata stosunkowa od wniosku o wykonanie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego lub europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym wynosi 5% wartości świadczenia, które ma podlegać zabezpieczeniu. Jeżeli jednak zabezpieczenie roszczenia pieniężnego polega na zobowiązaniu do zapłaty na rzecz uprawnionego, stosuje się odpowiednio przepisy art. 27-30.

Art. 33 ustawy o kosztach komorniczych [Charakter stały opłat egzekucyjnych za egzekucję świadczeń niepieniężnych]

Opłata stała od wniosku o wszczęcie egzekucji wydania rzeczy ruchomej wynosi 400 złotych.

Art. 34 ustawy o kosztach komorniczych [Opłata od wniosku o wszczęcie egzekucji polegającej na wprowadzeniu wierzyciela w posiadanie nieruchomości]

1. Opłata stała od wniosku o wszczęcie egzekucji wprowadzenia w posiadanie nieruchomości służącej do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych dłużnika albo opróżnienia lokalu lub pomieszczenia służącego do zaspokojenia takich potrzeb wynosi 1500 złotych.
2. Opłata stała od wniosku o wszczęcie egzekucji wprowadzenia w posiadanie innej nieruchomości albo opróżnienia innego lokalu lub pomieszczenia wynosi 2000 złotych.
3. Jeżeli nieruchomość, lokal lub pomieszczenie są wykorzystywane przez dłużnika wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, opłatę, o której mowa w ust. 2, powiększa się o opłatę w wysokości 1000 złotych od drugiej i każdej kolejnej izby wchodzącej w skład nieruchomości, lokalu lub pomieszczenia, którego ma dotyczyć egzekucja. Łączna opłata nie może być wyższa niż 30 000 złotych.

Art. 35 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty w odniesieniu do wniosków o wprowadzenie syndyka albo zarządcy w posiadanie nieruchomości albo majątku]

Opłata stała od wniosku o wprowadzenie:

1. syndyka masy upadłości albo zarządcy w posiadanie majątku,
2. zarządcy w zarząd nieruchomości - wynosi 400 złotych.

Art. 36 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty za udział w usunięciu oporu dłużnika]

1. Opłata stała za udział w usunięciu oporu dłużnika oraz polecenia sądu w sprawie osadzenia dłużnika w areszcie wynosi 1000 złotych.
2. W razie otrzymania od sądu polecenia osadzenia dłużnika w areszcie komornik wzywa wierzyciela do uiszczenia opłaty stałej w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem odmowy wykonania polecenia. Odpis postanowienia o odmowie wykonania polecenia komornik doręcza właściwemu sądowi.

Art. 37 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty od wniosku o wszczęcie egzekucji innego świadczenia niepieniężnego]

Opłata stała od wniosku o wszczęcie egzekucji innego świadczenia niepieniężnego niż wymienione w przepisach niniejszego oddziału wynosi 400 złotych.

Art. 38 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty od wniosku o wykonanie innego zabezpieczenia]

Opłata stała od wniosku o wykonanie innego zabezpieczenia niż wymienione w art. 31 wynosi 300 złotych.

Art. 39 ustawy o kosztach komorniczych [Zwrot części opłaty w razie dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika przed terminem]

Jeżeli dłużnik spełni świadczenie stwierdzone w tytule wykonawczym najpóźniej na 3 dni przed planowanym wykonaniem tytułu wykonawczego, komornik zwraca wierzycielowi 50% uiszczonych opłat. Jeżeli spełnienie świadczenia przez dłużnika nastąpiło przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo wezwania do dobrowolnego wykonania obowiązku, komornik zwraca wierzycielowi część uiszczonych opłat przekraczającą kwotę 200 złotych.

Art. 40 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty od wniosku o wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku]

Opłata stała od wniosku o:

- 1) wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku,
- 2) sporządzenie spisu inwentarza - wynosi 400 złotych.

Art. 41 ustawy o kosztach komorniczych [Opłata za osobiste doręczenie na zlecenie sądu zawiadomień sądowych]

Opłata stała za bezpośrednie i osobiste doręczenie na zlecenie sądu zawiadomień sądowych, pism procesowych oraz innych dokumentów sądowych za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty wynosi 40 złotych.

Art. 42 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty za sporządzenie protokołu stanu faktycznego]

Opłata stała za sporządzenie protokołu stanu faktycznego wynosi 400 złotych.

Art. 43 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty od wniosku o przeprowadzenie licytacji na zlecenie zastawnika]

1. Opłata stała od wniosku o przeprowadzenie licytacji na zlecenie zastawnika przedmiotu zastawu rejestrowego wynosi 1000 złotych.
2. Wysokość opłaty za przeprowadzenie dobrowolnej licytacji publicznej ustala komornik z wnioskodawcą.

Art. 44 ustawy o kosztach komorniczych [Wysokość opłaty za poszukiwanie majątku dłużnika na zlecenie wierzyciela]

Opłata stała za poszukiwanie majątku dłużnika na zlecenie wierzyciela, o którym mowa w art. 801² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, wynosi 100 złotych.

Art. 45 ustawy o kosztach komorniczych [Przesłanki do zwolnienia od kosztów w postępowaniu egzekucyjnym]

1. Zwolnienie od kosztów sądowych przysługujące stronie z mocy ustawy albo przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się na koszty komornicze.
2. Skarb Państwa nie uiszcza opłat egzekucyjnych.
3. Jeżeli strona będąca osobą fizyczną nie korzysta ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, i nie jest w stanie bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny ponieść wydatków lub tych opłat komorniczych, od których uiszczenia zależy podjęcie czynności przez komornika, może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego, przy którym działa komornik, o zwolnienie w całości lub części od tych kosztów.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do strony będącej osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, która wykaże, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów komorniczych.
5. Do wniosku o zwolnienie od kosztów komorniczych oraz jego rozpoznania stosuje się odpowiednio przepisy tytułu IV ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.
6. Strona powołująca się na zwolnienie od kosztów przez sąd przedkłada komornikowi odpis postanowienia o zwolnieniu od kosztów. W razie braku tego odpisu komornik wzywa stronę do jego przedłożenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem uznania, że stronie nie przysługuje zwolnienie od kosztów.

Art. 48 ustawy o kosztach komorniczych [Instytucja miarkowania opłaty egzekucyjnej]

1. Dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej za egzekucję świadczeń pieniężnych, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności odnoszące się do nakładu pracy komornika lub sytuacji majątkowej dłużnika oraz wysokości jego dochodów. W przypadku, o którym mowa w art. 29 albo art. 30, wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej może złożyć wierzyciel.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o pobraniu lub ustaleniu opłaty.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 767 i art. 767²-767⁴ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zażalenie na postanowienie sądu oraz skarga na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie obniżenia opłaty egzekucyjnej nie podlegają opłacie sądowej.
5. Opłata obniżona nie może być niższa niż jedna trzecia opłaty należnej na podstawie ustawy, nie niższa jednak niż 200 złotych.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – Art. 825 pkt. 1 kpc

W obowiązującym stanie prawnym, w razie złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego umorzenie tego postępowania przez komornika jest obligatoryjne.

Wierzyciel może złożyć powyższy wniosek w każdym stadium postępowania. Wniosek taki nie musi być uzasadniony i jest wiążący dla organu egzekucyjnego. Przyjęcie takiego uprawnienia jest związane z faktem, iż wierzyciel jest dysponentem postępowania egzekucyjnego, a w konsekwencji ma prawo do rozporządzania jego przedmiotem.

W przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, komornik pobiera od dłużnika opłatę egzekucyjną określoną w art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji

Natomiast od 1 stycznia 2019r. w związku z wejściem w życie Ustawy o kosztach z dnia 28 lutego 2018r. wierzyciel zobowiązany będzie wskazać komornikowi przyczyny złożenia wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego, po to aby komornik mógł ustalić wysokość opłaty oraz przyjąć którą ze stron należy tą opłatą obciążyć

Dłużnik będzie podlegać obciążeniu opłatą, jeżeli:

spełnieniu świadczenia w terminie miesiąca od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo
dojdzie do zawarcia porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia

Pojawiło się również zróżnicowanie procentowe wysokości tej opłaty:

5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania – jeżeli spełnienie przez dłużnika świadczenia albo zawarcie porozumienia między nim a wierzycielem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia nastąpiło w terminie jednego miesiąca od odebrania przez dłużnika zawiadomienia o wszczęciu oraz

10% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania – jeżeli spełnienie przez dłużnika świadczenia albo zawarcie porozumienia między nim a wierzycielem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia nastąpiło po upływie jednego miesiąca od odebrania przez dłużnika zawiadomienia o wszczęciu oraz

Natomiast w sytuacji, w której wierzyciel nie wykaże przyczyny umorzenia opłatą w wysokości 5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania obciąża się wierzyciela

Niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego

Pojęcia „celowości” i „zbędności” egzekucji nie zostały zdefiniowane ustawowo. Ocena, czy egzekucja była celowa czy też zbędna należeć będzie zatem zawsze od okoliczności konkretnej sprawy.

Niemniej ugruntowany jest pogląd, iż postępowanie egzekucyjne jest niecelowo wszczęte, jeżeli już w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego czynności podejmowane przez komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć i nie składać wniosku egzekucyjnego.

Z taką sytuacją mamy niewątpliwie do czynienia, gdy na przykład:

dłużnik przed złożeniem wniosku egzekucyjnego spełnił świadczenie będące przedmiotem egzekucji,

wierzyciel wszczyna egzekucję przeciwko dłużnikowi, który zmarł przed złożeniem wniosku egzekucyjnego.

brak było podstaw do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji z uwagi na to, że wierzyciel wykorzystał tytuł wykonawczy już wcześniej skonsumowany, tytuł pozbawiony wykonalności albo, jeżeli

wierzyciel wszczął egzekucję z majątku dłużnika chociaż posiadał zastaw zabezpieczający pełne zaspokojenie roszczenia, chyba że egzekucja skierowana była do przedmiotu zastawu (uchwała Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2010 r., III CZP 93/10).

Przykłady niecelowej egzekucji w orzecznictwie.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w postanowieniu w Sądzie Okręgowym w Białymstoku z dnia 3 lutego 2010 roku, IICz 44/10, zgodnie z którym postępowanie egzekucyjne winno być uznane za niecelowe, zbędne i niezasadne zarówno wtedy, gdy cel, któremu miało służyć został już osiągnięty (wierzyciel został przez dłużnika zaspokojony) jak i wówczas gdy przy pomocy tego postępowania celu osiągnąć nie można co ma miejsce w

sytuacji prowadzenia egzekucji w oparciu o wadliwy tytuł wykonawczy (V Pz 44/13 - postanowienie z uzasadnieniem Sąd Okręgowy w Legnicy z 2013-09-10).

Warto również w tym miejscu przytoczyć poglądy jakie wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyżej cytowanej uchwały z dnia 8 marca 2013 r. (III CZP 109/12), gdzie podkreślił, iż zarówno w doktrynie, jak również w orzecznictwie (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r., III CZP 93/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 80 oraz uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2012 r. P 13/11 OTK-A 2012, nr 6, poz. 67) przyjmuje się, że art. 49 ust. 4 u.k.e. ma charakter wyjątkowy i należy go interpretować zawężająco. (...) Ocena „niecelowości” wszczęcia postępowania egzekucyjnego w każdym przypadku dokonywana jest na chwilę jego zainicjowania. W świetle przedstawionej wyżej wykładni nie można z zasady wykluczyć, aby art. 49 ust. 4 u.k.e. mógł mieć zastosowanie także w przypadku, gdy rzeczywistą przyczyną złożenia wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania była utrata mocy przez nakaz zapłaty. Dla zastosowania art. 49 ust. 4 u.k.e. sama jednak utrata mocy przez nakaz zapłaty nie jest okolicznością przesądzającą o tym, że egzekucja została wszczęta przez wierzyciela niecelowo. W takim przypadku, istotnymi okolicznościami pozwalającymi ocenić celowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego mogą być natomiast - ocenianie ad casum - konkretne, rzeczywiste okoliczności, które doprowadziły do upadku mocy nakazu zapłaty, o ile zdoła je wykazać dłużnik w skardze na czynności komornika. Jeżeli podstawą wszczęcia egzekucji był nakaz zapłaty, który utracił moc po wszczęciu egzekucji dla oceny ewentualnej niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego istotne jest, czy wierzyciel wszczął egzekucję, nie wiedząc o przyczynach, które doprowadziły do późniejszej utraty mocy nakazu zapłaty np. obiektywnej przeszkodzie, która uniemożliwiła dłużnikowi (pозwanemu) złożenie w terminie sprzeciwu (o chorobie pozwanego, jego nieobecności w miejscu zamieszkania) albo wadliwości w doręczeniu nakazu zapłaty pozwanemu.

Co istotne zatem, nie można przyjmować, iż pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego już po wszczęciu egzekucji zawsze prowadzi do przyjęcia niecelowości wszczęcia egzekucji. Ważkie jest bowiem to, jakie przesłanki doprowadziły do takiego orzeczenia. A zatem czy wierzyciel korzystając z tytułu, który następnie został pozbawiony wykonalności mógł w sposób obiektywny posiadać wiedzę o istnieniu okoliczności uzasadniających późniejsze orzeczenie w tym przedmiocie. Przy czym z orzeczenia Sądu Najwyższego i ogólnych zasad rozkładu ciężaru dowodu wynika, iż to dłużnik winien wykazać okoliczności, które od początku wszczęcie postępowania czyniło niecelowym (II Cz 527/13 - postanowienie z uzasadnieniem Sąd Okręgowy w Szczecinie z 2013-09-17).